

Šiandien numeru:

- Krūvinas epizodas Urugvajaus parlamente. (Laiškas iš Montevideo).
- Ankieta rašybos reformos klausimu.
- Iš išvirkščios Kauno pusės.
- Prof. Jurgutis apie naujas tendencijas bankų įstatymdavystėj.
- Ar gali jurdiniai asmenys pirkti žemės ūkiui žemės.

BRITŲ IMPERIJOS KONFERENCIJA ATEINANČIAIS MĖTAIS.

Londonas, Elta. Gegužės 9 d. popiet Britų Imperijos ministrai pirmininkai tęsė savo pasitarimus dėl užsienių politikos klausimų. Kanados ministras pirmininkas Benet tą dieną išvažiavo į Kanadą, tačiau pasitarimai tęsiasi, nors jokių formalių nutarimų ir nelaukiama.

Gegužės 9 d. buvo svarstomas ateinančios Britų Imperijos konferencijos klausimas. Buvo nutarta, kad konferencija bus sušaukta Londone 1936 metų pabaigoje ar 1937 metų pradžioje. Konferencijos sušaukimo data bus nustatyta vėliau, atsižvelgiant į dominijų politinę padėtį. Kaikuriuose dominijose laukiama rinkimų.

PATARIMAS PRANCŪZŲ ŽURNALISTAMS, VYKSTANTIEMS MASKVON.

Paryžius, Elta. Laikraštis „Ordre“ džiaugiasi, kad greitai buvo likviduotas incidentas tarp Sovietų Rusijos ambasados ir kai kurių Paryžiaus laikraščių bendradarbių, kurie rengėsi kartu su Lavaliu vykti į Maskvą ir kuriems ambasada buvo atsiskaičiusi duoti reikiamas vizas. Laikraštis, tarp kitko, rašo: „Lieka tik palinkėti, kad net ir tie iš mūsų kolegų, kurie Sovietų Rusijai nejaucia simpatijos, į Lavalio kelionę į Maskvą žiūrėtų kaip į žingsnį prie saugumo ir kad nedarytų tų komentarų, apie kuriuos yra protingiau nutylėti“.

DEMONSTRACIJA PRIEŠ MIRTIES BAUSMĘ ANGLIJOJ.

Londonas, Elta. Vakar rytą Durhame kalėjime vienam nuteistajam buvo įvykdyta mirties bausmė. Prie kalėjimo buvo susirinkusi milžiniška minia, kuriai vadovavo ponas Vanderelst, varanti be atvangos kampaniją už mirties bausmės panaikinimą. Ji buvo visa susisupusi juodais šydais ir pasakė nepaprastai griežtą ir ugningą kalbą prieš mirties bausmę. Besiartinant bausmės įvykdymo valandai, beveik visi susirinkusieji nusiėmė kepurės ir pradėjo giedoti giesmę „Arčiau prie Tavo, Dieve“.

PIKARDAS VĖL SKRIS STRATOSFERON.

Varšuva, Elta. Šiandien prof. Pikardas, kuris dabar vieši Lenkijoje, rengiasi padaryti bandomąją kelionę į stratosferą. Tam reikalui Jablonos aviacijos dirbtuvėse jau vakar buvo baigti visi parengiamieji darbai.

ATĖMĖ IŠ GYVENTOJŲ VISUS ŠAUTUVUS.

Manila, Elta. Norėdama apsisaugoti nuo neramumų, kurių gali kilti ryšium su gegužės 14 d. įvykstančiu plebiscitu del konstitucijos, Manilos policija iš visų Manilos miesto ir apylinkių civilinių gyventojų laikinai atėmė visus šaunamus ginklus.

Klaipėdos kr. seimelio rinkimai rugsėjo 29 dieną

Šių metų gegužės 9 d. Klaipėdos krašto valdžios žiniuose yra paskelbti du Klaipėdos krašto gubernatoriaus aktai: pirmuoju aktu paskelbiama apie pasibalgusią šių metų gegužės 4 d. kadencija Klaipėdos krašto ketvirtąjį seimelį, kuris buvo išrinktas 1932 m. gegužės 4 d., o antruoju aktu šių metų rugsėjo 29 d. skelbiama naujam seimeliui rinkti rinkimai, turint galvoje, kad tas laikas yra patogiausias gyventojų daugumai — ūkininkams ir kitiems darbo žmonėms.

Tenka pastebėti, kad Klaipėdos krašto statute nėra nustatyto termino seimeliui rinkti, kai baigiasi seimelio kadencija. Elta.

KAIP „GERMANIA“ KOMENTUOJA BALTIJOS KONFERENCIJĄ.

Berlynas, Elta. „Germania“ gegužės 9 d. įdėjo straipsnį, kuriame pasisako del Baltijos valstybių užsienių reikalų ministrų konferencijos Kaune. Šitame straipsnyje „Germania“ suglaudžia įvairias žinias apie konferencijos eigą. Laikraštis tariasi galys tvirtinti, kad iš anksto buvo galima manyti, kad konferencija del užsienių politikos klausimų nepadarys jokių tiksliai suformuluotų nutarimų. Laikraštis tariasi galys konstatuoti, kad Baltijos valstybių laikymasis konferencijoje buvęs netikras. Tas netikrumas pasi-

reiškes, atsižvelgiant į faktą, kad Vokietija pareiškusi sutikimą prisidėti prie Rytų nepuolimo pakto, kuris teikias ir Baltijos valstybėms naujų galimų. Didieji politikos klausimai buvę atidėti, kol paaiškėsianti padėtis Rytų Europoje ir kol didžiosios valstybės pareikalas, kad Baltijos sąjunga tiksliai apibūdintų savo nusistatymą dėl ateities saugumo klausimų.

Be „Germanios“ joks kitas vokiečių laikraštis del Baltijos valstybių konferencijos nepasiskako.

Talinas, Elta. Estijoje didelio susidomėjimo sukėlė Estijos sporto organizacijų sąjungos suorganizuotos „miško dienos“.

Lavalis jau išvyko Varšuvon Prancūzų spauda mano, kad Lavalį lenkai sutiksia šaltai

Paryžius, Elta. Prieš išvykdamas į Varšuvą į Maskvą, vakar Lavalis buvo nulykęs į lijoninę, kur guli Flandenas, kuriam pareiškė savo linkėjimus kuo greičiausiai pasveikti ir su kuriuo tarėsi del savo kelionės į Lenkiją ir Sovietų Rusiją.

Vakar vakare Lavalis išvyko į Varšuvą.

PILSUDSKIS NESITARSIA SU LAVALIU.

Varšuva, Elta. Oficialiuose Lenkijos sluoksniuose kalbama, kad maršalas Pilsudskis, kurio sveikata paskutinėmis dienomis pradėjo kelti rimto nerimo, nustatytame pasikalbėjime su Lavaliu dalyvauti negalės.

LENKAI ŠALTAI PRIIMSIA LAVALI.

Paryžius, Elta. Prancūzų spauda su dideliu susidomėjimu seka Lavalio kelionę į Varšuvą. Ta kelionę laikraščiai vaizduoja taip, kad per ją turėtų būti išaiškinti prancūzų lenkų santykiai po to, kai buvo sudaryta prancūzų rusų tarpusavio pagelbai teikti sutartis. Vis dėlto, laikraščiai iš Lavalio atsilankymo Varšuvoje per daug rezultatų nesitiki.

„Oeuvre“ užsienių politikos korespondentė, tarp kitko, rašo,

„NORMANDIJOS“ GREITIS.

Paryžius, Elta. Per preliminarinius oficialius greičio bandymus paaiškėjo, kad naujas prancūzų laivas „Normandie“ greičio atžvilgiu prilygsta italų laivams „Rex“ ir „Conte di Savoia“. Už vokiečių „Bremena“ ir „Europa“ prancūzų „Normandie“ yra keliais mazgais greitesnis.

kad Lavalis, kaip galima tikėtis, Varšuvoje bus sutiktas gana rezervuotai. Esą, lenkų vyriausybė davusi nurodymų, kad gyventojai nereikštų didelio entuziazmo, todėl, esą, korespondentės nuomone, ši kartą nebus girdėti Varšuvoje šauksmų: „Tegu vuoja Prancūzija“, kokie buvo girdėti Bartu atsilankus.

„Oeuvre“ korespondentės žiniomis, visa lenkų politika orientuojasi Vokietijos linkme. Daugiausia, ko būtų galima tikėtis

per Lavalio atsilankymą Varšuvoje, tai — prikalbinti Lenkiją dalyvauti projektuojamame Rytų pakte. Esą galima taip pat, kad Varšuvoje bus kalbama apie prancūzų lenkų kariškos sąjungos pakeltimo reikalą. Ta sąjunga, pareiškia laikraštis, kuri buvusi sudaryta prieš naujus didelius pasikeitimus tarptautinėje politikoje, dabar būtų sunkiai vykdoma, kadangi vėliau buvo sudaryta daug paktų, kurie keičia padėtį.

Vokietija reikalauja kolonijų nuosavybėn

Naciai del kolonijų, matyti, galutinai dar nesusitarė ir spauda dar negavo Gobelso įsakymo, kaip apie kolonijas rašyti. Nes „Deutsche Kolonial Zeitung“ užsipuola tą spaudą, kuri reikalauja Vokietijai atiduoti kolonijų mandatus. Vokietija, pasak laikraščio, reikalauja ne mandatu, bet gražinti jai kolonijas visiškai jos nuosavybėn.

GRIEŽTAS ČEKOSLOVAKŲ ŽYGIS VOKIEČIŲ VYRIAUSYBEI.

Praba, Elta. Čekoslovakijos ministras Berlyne vakar gavo iš savo vyriausybės instrukciją pareikšti Vokietijos vyriausybei protestą del Lampesbergerio pagrobimo. Čekoslovakija reikalauja pagrobtajam tuoj paleisti, pradėti tuo reikalu kvota ir nubauti pagrobimo kaltininkus.

ITALIJOS PROTESTAS DEL GINKLŲ GABENIMO ABISINIJON.

Roma, Elta. Italų vyriausybė pareiškė griežtą protestą toms vyriausybėms, kurios leidžia privačioms firmoms statyti ginklus Abisinijai.

IR BELGAI NORI SUSITAKINTI SU SOVIETAIS.

Bruselis, Elta. Belgų vyriausybė žada atnaujinti diplomatinis santykius su Sovietų Rusija. Santykių atnaujinimo klausimą pavesta išstudijuoti ministro pirmininko pavaduotojui, socialistų vadui Vandervelde. Yra žinių, kad netrukus į Maskvą derybų pradėti išvyks oficiali belgų delegacija.

Mes priešinsimės!—

— SAKO ABISINIJOS KARALIŲ KARALIUS.

Londonas, Elta. „Daily Telegraph“ Adis Abebo korespondentas praneša, kad Abisinijos karalius, kuris gegužės 9 d. vakare išvažiavo į Hararo tvirtovę, suteikė jam prieš išvažiudamas pasikalbėjimą. Per tą pasikalbėjimą karalius pareiškė, kad jei Italija tęsianti kariškus pasirengimus, tai jis paskelbs visuotinę mobilizaciją. Karalius pareiškė toliau, kad, nežiūrėdamas Italijos kariškos pasirengimo, jis stengsis privesti

Prancūzų oro ministeris išskrido Italijon

Paryžius, Elta. Vakar Prancūzijos oro ministeris, gen. Denenas, išskrido į Italiją. Jo lėktuva valdo lžymus prancūzų rekordistas Rosi. Lėktuvus yra naujo tipo „Potez“, kuris per va landą vidutiniškai gali nusikristi 300 kilom. Ministerį Deneną lydėjo du tokie pat lėktuvai, kuriais išskrido jo palydovai. Tuos du lėktuvus valdė garsūs prancūzų lakūnai Mermoz ir Zirardo.

RYT ŠUŠNIGAS TARSIS SU MUSOLINI.

Florencija, Elta. Austrų kancleris Šušnigas vakar atvyko į Florenciją.

Roma, Elta. Austrijos kancleris Šušnigas ryt su Musolini turės pasitarimą del Dunojaus konferencijos parengiamųjų darbų.

Šiandie prasideda Balkanų santarvės konferencija

Belgradas, Elta. Pabrėždamas šiandien prasidedančios Balkanų santarvės konferencijos svarbą, laikraštis „Vremia“ skelbia, kad konferencijoje, svarbiausia, bus svarstomi Austrijos, Vengrijos ir Bulgarijos nusiginklavimo klausimai ir Dunojaus pakto problema.

TITULESKU PAREIŠKIMAS.

Bukarešta, Elta. Vakar įvykusiame rumunų parlamento posėdyje Titulesku prancūzų buv. ministerio Bonkuro Bukarešte atsilankymo proga pasakė kalbą. Pabrėžęs, kad Rumunijos politika yra visai tautinė, Titulesku pareiškė: „Niekas taip nepaskatins mūsų širdžių prie tarptautinio bendradarbiavimo, kaip tie patikrinimai, kuriuos Bonkuras, būdamas užsienių reikalų ministru, 1933 m. birželio 7 d. mums parašė. Tiesioginės santarvės tarp Prancūzijos ir Rumunijos reikia ieškoti tik tame dokumente“.

SUOMIŲ UŽS. REIK. MINISTERIS VYKSTA VARŠUVON.

Helsinki, Elta. Laikraščiu pranešimu, suomių užsienių reikalų ministras atelnančią savaitę išvažiuos su oficialiu vizitu į Varšuvą.

prie arbitražo teismo sprendimo, nuo kurio jis dar neatsisakęs. Karalius reiškė vilties, kad š. m. gegužės 20 d. Tautų Sąjungos Tarybos posėdyje konfliktas bus taikiai būdu išspręstas. Karalius pridūręs: „Jei taip neįvyks ir jei Italija tęs savo kariškus pasirengimus, tai mes turėsime mobilizuotis. Etiopija nie kuomet nesutiks su neoficialaus karo padėtimi, koks buvo, kada laponia ivykdė savo operacijas Mandžiuke. Mes priešinsimės“.

Prof. V. Jurgutis

apie naujansias tendencijas bankų įstatymavystėj

Ekonomistų sąjungos sueigoj geguž. 6 d. prof. V. Jurgutis padarė gana įdomų pranešimą, kurį trumpai paduodame.

1931 m. bankų sukrėtimai padarė tai, o ir parodė, kad esami bankų įstatymai nepakankamai apsaugo indėlininkų — plačiosios masės materialius interesus. Senoji bankų struktūra rėmėsi privačia organizacija, o dabar bankai padaromi visuomenės interesų saugotojais. Ta prievolė uždėdama ne tik notų, bet ir kredito bankams. Bankai turi atsisiūreli tautos ir valstybės interesų. Visuomenė reikalauja bankų viešumos, jie negalės gintis komercinėmis paslaptimis. Bankų kontrolė turinti būti ne vien formalė, bet daugiau materialė. Ją gali vykdyti tik toks organas, kuris pats turi reikalingą įvairiuose ūkio sferose. Naujuose bankuose numatoma, kad valdomuose organuose turės sėdėti neįtartinos doros žmonės, gerai intelektualiniai ir techniška tam darbu pasiruošę. Lūdnai, kada nemokšos ir nesąžiningi sėdi valdomuose bankų organuose. Jau pakankamai gerai nustatyta, kad bankų bankrotai beveik visados įvyksta tik dėl bankų valdomųjų organų kaltės, kad bankams

bankrotavus jų direktoriai paprastai pralobsta.

Naujuose įstatymavystėse neleidžiama, kad asmuo, apleidęs ministerio kėdę, būtų renkamas į banko direktorius.

Indėlininkų interesų apsauga turi būti pastatyta pirmojoje vietoje. Ties smulkūs taupytojai, tai plačioji visuomenė. Jų sutaupos yra tautiškas kapitalas, tuo tarpu kai stambūs kapitalas yra tik geltonasis internacionalas, (auksas), kuriame nei tautiško nei valstybiškumo nėra. Jis daug žlauresnis ir už juodąjį ir už raudonąjį internacionalus.

Naujuose bankuose turės būti: a) banko organizacijos ir operacijų aiškumas, b) sudėtų indėlių apsauga, c) sutaupų tinkamas naudojimas.

Diskusijose dėl pranešimo dalyvavo: prof. Rimka, prof. Salčius, prof. Tumėnas, dr. Bučas, ekon. Tamošaitis, ekon. Dagys ir ekon. Audickas. Per jas iškelta įvairių minčių, kaip tai; kaip suderinti notų bankų kontrolę, jei ir vienu ir kitu atliekamos vienodos kredito funkcijos? Ne visų naujųjų bankų įstatymuose visi tokie reikalavimai yra taip vieningi, kal kur notų ban-

ky kontrolė tai tik teisė, bet ne prievolė. Dar klausimas, ar Finansų min. kontrolė blogesnė už menamą notų bankų kontrolę, jeigu ji būna ir materialė. Kad tokios bankų reformos tendencijos vėdančios prie bankų nacionalizavimo. Ar bendrai galimas toks universalizmas taikyti stambiesiems ir smulkiesiems bankams. Ar tai nebus daugiau politiniai motyvai, negu ekonominiai. Finansų ministerijos kontrolės pakeitimas notų bankų kontrolė, gal turės daugiau psichologinio elemento kredito bankais pasitikėti ir dėti daugiau indėlių. Ar nebūtų tikslingiau kontrolės organą pastatyti šalia Finansų min. ir notų bankų nepriklausomai.

Po to pranešėjas pažymėjo, kad diskusijose iškelta daug vertingų klausimų ir minčių. Kartų su naujomis bankų reformomis einama prie to, kad notų bankai turėtų visai skirtingas funkcijas nuo kredito bankų. Kad šiose reformose esą daug politinės tendencijos. Daugiausia jos iškeltos Italijoje, Vokietijoje, J. S. A. V., Šveicarijoje ir kitur. Tačiau senųjų bankų formos labai tvirtai tebesilaiko Prancūzijoje, Anglijoje, Skandinavijos valstybėse ir kitur.

Vyriausiojo visuomenės su kariuomene susiartinimo šventės komiteto

ZODIS VISUOMENEI.

Kaip jau buvo rašyta, gegužės 26 d. yra ruošiamas visuomenės su kariuomene susiartinimo šventė. Vyriausiojo šventės ruošimo komitetas, kurį sudaro: Gen. št. pulk. lt. Dulkany, Kariuom. St. II skyriaus viršininkas, Ats. pulkininkas Merkys, Atsargos kariuomenės s-gos pirm., Pulk. lt. Kazlėnas, E. Lietuvos Saullų s-gos viršininko p., Ats. pulk. lt. P. Gužas, Lietuvos kariuomenės k-rėjų-savarnorių sąjungos pirm., Ats. jaun. lt. St. Gudus, Stud. ats. kariuomenės korp. „Ramovė“ pirmininkas Ats. jaun. lt. J. Goldbergas, Žydų kariuomenės dal. Liet. nepr. atvadavime sąjungos pirm., išleido su parašais atsisveikimą „Zodis visuomenei“, kuriame be kita ko sakoma:

Ne skambūs šūkliai, bet savanorių kraujas išpirko Lietuvos laisvę. Nesenal, rodos, tenutlo kulkosvaldžiai. Paklusi iš miego pavergta tauta pranešė pasauliui savo valią — norim gyventi nepriklausomą gyvenimą.

Pasaulul aplink besiginkluojant, nesąmoningai save ramina, būk krašto gynimas ir nepriklausomybės išlaikymas esąs vien kariuomenės reikalas. Pamiršom, kad kariuomenė tik tuomet gali klestėti ir tinkamai atlikti savo paskirtas uždavinius, kai su jos darbu glaudžiai yra susijęs visuomenės gyvenimas. Kituose kraštuose sparčiai prie to einama, o pas mus — visuomenės su kariuomene ben-

dradarblavimas tam tikrų prilevolių pavidale kartais vien įstatymo rakda tepalalkomas.

Pasiryžėli dėka atsikėlę, nebe kartokim istorinių klaidų. Nūdien savo priešių gruboniškumą aiškiai matome — niekas apie tai neabejoja. Gallmus jų puolimus atremti teimanoma tik vienu keliu — būd visiems tinkamai pasiruošuslems gintis, kad vėl kaip 1918—1920 m. galėtumėm parodyti pasauliui, jog Lietuva yra tikrai verta nepriklausomo gyvenimo.

Gegužės 26 d. ruošiamas visoj Lietuvos visuomenės su kariuomene susiartinimo šventė, kariškos propagandos diena. Šią dieną į miestelių gatves teišplaukia tūkstantinės organizuotos ir neorganizuotos minios. Nebojant jokių grupinių ar srovininių skirtumų, vadovaujantis vien solidarumo ir vienybės idėjomis, kviečiame visus gyventojų sluoksnius pareikšti tos dienos šventei nuoširdų savo jausmą. Tą dieną teiškalto priešas iš mūsų akių su koku žūtūtinu pasiryžimu eisim, reikalui esant, ginti savo tėvynę — visai kiekvienas sulg savo išgalėmis pasizadėkim tą dieną tapli karais. Gegužės 26 dieną visuomenė ir kariuomenė turi pasikelsti nuoširdžiu džiaugsmu ir vienas antro melle. Nuo tos dienos mūsų krašte tarp visuomenės ir kariuomenės turi būt pajaustas sveikas širdingumas, vieno ir to paties kraujo ryšis.

Kaip naciai pašalina per daug žinantį draugą

NAUJA GESTAPO ŽMOGŽU DYSTĖ BERLYNE.

„Prager Presse“ rašo, kaip Gestapo sunaikino per daug žinantį. — Tai atsitiko su jūrų leitenantu Šimfu (Schimpf). Didžiojo karo metu Šimfas tarnavo jūrų tarptautinio apsiginimo špionažo centralėje. Ir po did. karo toje tarnyboje jis liko, kol pagaliau reichsvere buvo įsteigta špionažo tarnyba nacionalsocialistų naudai. Bet už tai jis buvo iš kariuomenės paleistas. Jam išėjus iš kariuomenės, Gerineas patikėjo jo galumais ir pavedė jam įkurti špionažo centralę nacių partijoje, partijos nariams šnipinėti. Šimfas ypač, dėl asmeniškio keršto, persekiojo reichsvero tarnautojus ir dėl to daug jų pateko koncentracijos stovyklon.

Šleicherio nužudymas, tai asmeniškas Šimfo pasitarnavimas. Nacionalsocialistams užgrobus valdžią, Geringas įsteigė tyrimo institutą lėkimo reikalams. Bet šis institutas buvo tikrinoje Geringo asmeninė policija.

Institutui vadovauti buvo paskirtas Šimfas su dabartiniu Gestapo vedėju jūrų leitenantu

Heiderichu. Šimfas ir Heiderichas vedė žmogžudybų ir grobimų akcija prieš studentą Belą Kufšteine, prieš prof. Lesingą Marijenbade, pagaliau jie paruošė Jakobą pagrobimą. Ju instilitas buvo aprūpintas moderniška aparatais ir špionažo žinių technika. Geriau negu Gestapo.

Netrukus po Velykų reicho ministerijoje buvo pastebėta, kad trūksta kai kurių svarbių dokumentų apie vokiečių jūrų apsiginklavimą. Tardymas parodė, kad tais dokumentais kiek aukščiau naudojosi Šimfas ir pakiau jie dingo. Prieš Šimfą byla nebuvo iškelta, bet jis buvo atleistas iš savo vietos.

Blombergas tuoj atsilankė pas Hitlerį, kuris paspaudė Geringą, kad šis visiškai atsikratytų savo „draugu“, kuris nepaprastai daug paslapčių žinojo.

O tolimesnio darbo jau griebsi Gestapo. Ir štai prieš kelias dienas Šimfas buvo rastas Berlyne nušautas. Taip naciai likviduoja savo draugus, kurie per daug žino apie jų kruvinus darbus.

Čekoslovakija reikalauja gražinti nacių pagrobtą žmogų

Praha. Elta. Oficiali kvota nustatė, kad prieš ketetą dienų dlugęs Vokietijos emigrantas tikrai buvo pagrobtas iš Čekoslovakijos teritorijos. Čekoslovakijos vyriausybė šiomis dienomis Vokietijoje įteiks dėl to protesto notą. Tuo atveju, jeigu Vokietija neduos pakankamų pasiaišklinimų, Čekoslovakija ta reikala spręsti paves trečiuju teismui.

Praha. Elta. Čekoslovakija rengiasi pareikšti protestą Vokietijai dėl jauno vokiečių pabėgėlio Lampesbergerio pagrobimo iš Čekoslovakijos teritorijos. Emigrantą pagrobę vokiečių slaptosios policijos nariai su Bavarijos žandarų pagalba. Čekoslovakija reikalauja pagrobtojo gražinti.

Paryžius. Elta. „New York Herald“ Paryžiaus laidoje paskelbė žinią, kad Prancūzijos prezidento žmona gegužės 29 d. nauju laivu „Normandie“ vyks į Ameriką.

Svarbus dramaturgų kongreso nutarimas

Sevilla. Elta. Vakar Sevilijoje baigėsi tarptautinis dramaturgų kongresas, kuriame dalyvavo 47 valstybės. Kongresas priėmė rezoluciją, kad už politinius nusikaltimus išstremtųjų dramaturgai kitose valstybėse turi būti priimti į tų valstybių rašytojų draugijas. Į draugijas negali būti priimti tik tie rašytojai, kurie yra padarę profesionalinio pobūdžio nusikaltimų.

Bazelis. Elta. Federalinė taryba nutarė apsigynimui nuo puolimų iš oro reikalingos medžiagos gaminimą ir importavimą paveisti valstybės kontrolei.

Ar gali juridiniai asmenys pirkti žemės ūkiui žemės

PRINCIPINIO POBŪDŽIO TUO REIKALU BYLA VYRIAUSIAME TRIBUNOLE.

Gegužės 8 d. Vyr. Tribunolas sprendė vieną civil. bylą, turinčią principines reikšmes praktikos gyvenime, būtent, ar juridiniai asmenys turi teisę pirkti žemės ūkio žemės. Byla tokia:

1935 m. kovo 18 d. Žemės bankas iš antrų varžytinių „Lietūkiui“ pardavė p. Laucevičiaus Cigonų dvarą, Kuršėnų v., 153 ha. 90 arų už 66.700 lt. Laucevičius buvo skolingas Žemės bankui, valstybės taupomosioms kasoms, „Lietūkiui“ ir kt. kreditoriams. Nupirkta dvarą „Lietūkiui“ tuojau užpardavęs vienam piliečiui už 90.000 lt., nes dvaro žemė 1 rūšies, išdrenuota, ant upės kranto, 22 trobesiai, o be to, pradėjus ten statyti antrą cukraus fabriką, dvaro vertė dvigubai pakyla, nes Cigonų dv. nuog cukraus

fabrigo yra už 4—5 mln.

Laucevičiaus įgaliotinis adv. Indreika kasacine tvarka Žemės banko nutarimą parduoti dvarą „Lietūkiui“ apskundė Vyr. Tribunolui.

Kasatorius skundą motyvuoja tuo, kad 1) Žemės reformos įstatymo 71 str. pakeitimu ir Žemės ūkio žemei pirkti leidimams duoti taisyklėmis, žemės ūkio žemės gali įsigyti tik tie asmenys, kurie patys ne mažiau kaip 10 metų yra vertęsis vien žemės ūkiu, ir tie, kurių tėvai arba seneliai verčiasi arba vertėsi žemės ūkiu, arba dirbo žemės ūkyje. Tai yra žemės savininkai (ūkininkai), žemės nuomininkai ir pusininkai, žemės ūkio vedėjai, kumečiai, bernai, agronomai, pienininkai, daržininkai, sodininkai etc. O apie tai, kad dr.-jos, b.-vės ir bendrai juridiniai asmenys galėtų žemės ūkio žemės įsigyti nei įstatymuose, nei taisyklėse nieko nėra pasakyta. „Lietūkiui“ taip pat neturi įstatymo numatytų kvalifikacijų suteikiančių teisę įsigyti žemės ūkio žemės.

2. Jei „Lietūkiui“ įstatal jam ir leistų įsigyti žemės ūkio žemės, tai vis tiek pagal žemės reformos įstatymą daugiau žemės kaip 150 ha į vienas rankas negali patekti, o „Lietūkiui“ nepristato pažymėjimo, kad jis daugiau žemės neturi (priešingai, „Lietūkiui“, „Ūk. Patarėjo“ 7 nr. skelbina, kad pigiai parduodas kelis ūkius).

3. „Lietūkiui“ v-ba neturi visuotinio įgaliotinių susirinkimo įgaliotimo pirkti žemės, o ši funkcija na-

gal „Lietūkiui“ įstatus priklauso tik įgaliotinių susirinkimui.

4. Žemės bankas turi notarijinę Cigonų dvaro įkeitimo liudijimą 150 ha, o pardavė 153 ha 90 arų, tai yra perviršijimas bendrų teisės nuostatų, nes niekas negali daugiau perleisti teisių kitam, negu jis pats turi.

5. Pirkėjas Žemės bankui turėjo sumokėti visą skolą su palūkanomis, nežiūrint ar skolai mokėti terminai yra suėję ar ne. Todel pirkėjas įmokėjo žymiai mažiau, negu pagal įstatymą yra privalu. Jei šios palengvintos dvarui pirkti sąlygos iš anksto būtų buvusios žinomos, tai galbūt atsitrastų pirkėjų, kurie gal būtų daug daugiau sumokėję.

„Lietūkiui“ įgaliotjo jo reikalą Vyr. Tribunole atstovauti prof. Leoną ir prof. Stankevičių, bet Stankevičiui apsirgus, stojo vienas Leonas.

Kasacijos skundą palaikė adv. Indreika ir adv. Robinsonas.

Vyriausiasis Tribunolas nutarė kasacijos skundą patenkinti: Žemės banko nutarimą Cigonų dvarą „Lietūkiui“ parduoti panaikinti.

ČEKOSLOVAKAI SOVIETAMS PASKOLINS 250 MIL. KRONŲ.

Praha. Elta. Prahoje įvykę pasitarimai tarp Čekoslovakijos finansų ministerio, dr. Trapl, ir Sovietų Rusijos vyriausybės atstovų dėl 250 mil. kronų paskolos Sovietų Rusijai, užvakar baigėsi sėkmingai.

ŠLAKUS

trumpu laiku visai išnaikinsite vartodami

kremą

„Metamorfoza“

su ženklų „kregždė“

Laiškai iš užsienių

Montevideo

Kruvinas epizodas Urugvajaus parlamente

REAKCIONIERIUS IŠ PASALŲ UŽPUOLĖ IR PERŠOVĖ DEMOKRATA.

Bal. 10 d. vakarą turėjo įvykti Urugvajaus parlamento sesija, jau buvo susirinę veik visi nariai.

Ministerių salione įvyko kruvina tragedija.

Senatorius ir dienraščio „El Pueblo“ direktorius dr. F. Ghigliani

keturiems revolverio šūvlais sunkiai suželdė

buvusį vidaus reikalų ministrą, didžiausio Montevideo dienraščio „Uruguay“ direktorių ir senatorių dr. A. Demicheli.

Savo laiku dr. A. Demicheli ir dr. F. Ghigliani buvo vienos partijos žmonės. Po kovo revoliucijos tarp šių dviejų žymių Urugvajaus politikos vyrų, susidarė nuomonių skirtumas. Dr. F. Ghigliani pasuko į nacionalizmą ir simpatizavo reakcijai, tuo metu

dr. A. Demicheli buvo didelis demokratas ir karštai stovėjo už krašto laisvę.

Tarp šių dviejų politikos vyrų nusistatymų ėmė susidaryti vis didesnis skirtumas ir stiprėjo vieno prieš antrą opozicija. Ypačingai paaštrėjo santykiai, kai dr. A. Demicheli ėmė kelti viešumon dr. F. Ghiglianio reakcinio režimo „nuopelnus“. Kadangi dr. Ghigliani buvo „El Pueblo“ dienraščio direktorius, dr. Demicheli buvo sunku kovoti su savo priešu. Bet štai dr. Demicheli, padedamas argentiniečio laikraštininko milijonieriaus N. Botanos, irgi išleidžia dienraštį, vieną iš didžiausių visam Urugvajui — „Uruguay“.

Tai užgirdęs, dr. Ghigliani ima dr. A. Demicheli dar karščiau pulti.

„Uruguay“ pradėjo nieko nerašė apie savo priešą. Bet visą laiką užkabinėję „El Pueblo“ dienraščiu „Urugvajaus“ direktorių, buvo atsakyta. Atsakymas buvo gan kartus dr. Ghigliani, kad jam jau nepakako savo dienraščio argumentų.

Tą dieną apie penktą valandą dr. A. Demicheli atvyko į parlamento rūmus ir, nuėjęs į ministerių salioną, ėmė tvarkyti kai kuriuos raštus. Čia buvo senatorius Puyol. Dr. Puyol sėdėjo veidu į duris, o dr. Demicheli nugara į duris. Kada dr. Ghigliani, pravėręs saliono duris, pamatė šiuos du vyrus tokioje pozicijoje, staiga atidarė jas ir paleido keturis revolverio šūvlus dr. A. Demicheli į nugara.

Dr. Demicheli sukniubo ir paplūdo kraujuos ir pratarė:

— Mane niekšiška suželdė iš užpakalio, neduodant man laiko gintis.

Padarius dr. Demicheli operaciją ir išėmus iš kūno kulkas, pavojus gyvybei pašalintas.

Ši kruviną epizodą dabar komentuoja spauda ir visuomenė pasmerkdamas dr. Ghigliani.

„Urugvajus“ iš 11 d. balandžio dr. Ghigliani apšaukia žmogžudžiu, vietiniu Rasputinu, niekšu ir kitaip. Viename savo puslapių talpina didelėmis raidėmis titulą „Štai žmogžudys“ po to seka didžiulis dr. Ghigli-

nio paveikslas, kuris vaizduoja alkano žmogžudžio figūrą su revolveriu rankose.

Ši dr. Ghiglianio žygi smerkia visai.

Per savo dienraštį „El Pueblo“ dr. Ghigliani nori įrodyti krašto liaudžiai, kad jo padarytas kruvinas užpuolimas nėra koks nors kriminališkas nusikaltimas.

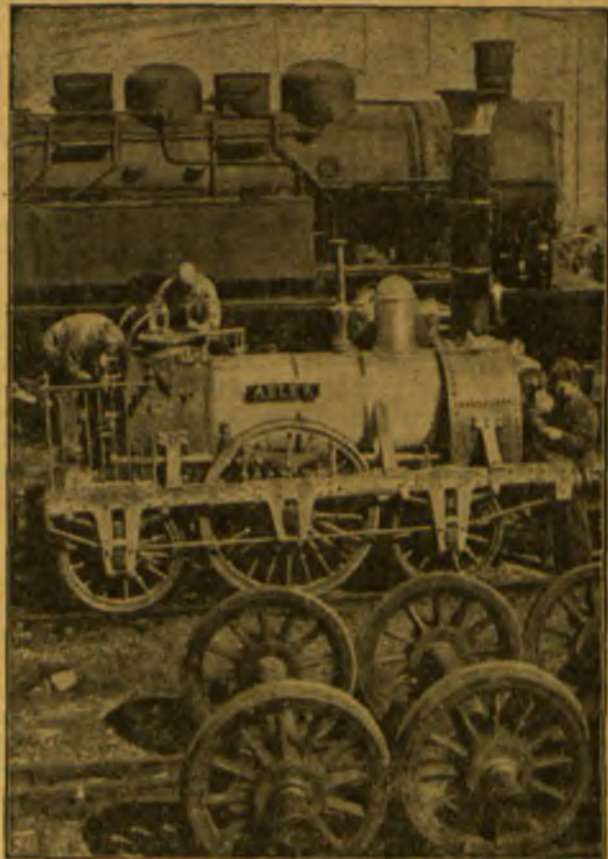
Jis atvirai rašo:

„Atvykau penkiose į parlamentą ir kadangi nebuvo prasidėjusi sesija, nuėjau į ministerių salioną, kur susirenka ministrai prieš sesiją. Atidare duris, išvydau viduje kalbant dr. Puyol su kitu žmogumi; uždariau tad duris, kad iš čia pasitraukus, bet vėliau, nepaleidus iš rankos durų rankenos, vėl atidariau pamastydamas, kad dr. Puyol pasitikėjimu galėsiu prisitarti nors jis kalba su kitu žmogumi.

Kada radausi priešais juos, pastebėjau, kad žmogus, kuris buvo dešinėje pusėje, buvo dr. A. Demicheli, kuris su pikta veido išraiška ir keistu žvilgsniu artinosi, turėdamas vieną ran-

Prancūzų moterys tebekovoja už rinkimų teises. Rinkimų ir savivaldybes metu prancūzų moterys protestuodamos irgi „balsavo“, kad joms būtų leista balsuoti.

Mūsų atvaizde matyti pirmasis vokiečių garvežys „Aras“, kuris buvo pastatytas prieš 100 metų ir už jo dabar, pastatytas garvežys. Tai 100 metų pažanga

ka švarko kišenėje. Staigiai, neprataręs nė žodžio, išsitraukiau revolverį ir šoviau į jį todėl, kad žinojau neturėsiu laiko iššauti, jei neapsisaugosiu“.

Del to „Urugvajus“ rašo,

kad tai, kuo dr. Ghigliani pamatuoja savo kruviną darbą, netiesa. Įrodo, kad dr. Demicheli sėdėjo į jį nugara ir negalėjo jo matyti.

Dr. A. Demicheli palankus Urugvajaus liaudžiai ir turėjo iš jos pritarimą kaip demokratas ir kovotojas už krašto laisvę, o dr. Ghigliani stengėsi krašte įvesti reakciją.

Didžiuliai „Urugvajaus“ puslapiai pilni šio kruvinio epizodo aprašymu, fotografijų ir protestų iš publikos.

Dabar dr. A. Demicheli sveiksta, o dr. F. Ghigliani laukia teismas.

Albė B. Gumbaragis.

Montevideo.
1935—IV—12.

Anglija skrupulingai vykdys Lokarno sutartį

Londonas. Elta. Vakar Žemuojuose Rūmuose liberalų vadas Manderis paklausė John Simoną, ar Didž. Britanija nedelsdama teiktų Prancūzijai pagalbą tuo atveju, jei Vokietija nukarintoje srityje pakeistų režimą. John Simonas atsakė: „Aplinkybės, kuriomis britų garantijos Lokarno sutarties nuostatais veiktu, yra sutartyje pažymėtos, ir, kaip jau yra pasakyta anglų italų deklaracijoje, kuri yra įtraukta į Stresos rezoliuciją, britų vyriausybė, jei bus reikalo, yra pasirengusi skrupulingai vykdyti Lokarno sutartimi užsidėtas pareigas“.

Londonas. Elta. Anglų karaliaus jubiliejui paminėti anglų paštas išleido milijardą naujų pašto ženklų. Pirmą dieną, kurią ženklai buvo paleisti į apyvartą, buvo parduota 20 mil. ženklų.

PRANAS ŠALNA

Konkursinis romanas

Skynimai dega

(27)

Motina, išgirdusi, jog ji yra vardu šaukiama, iššoko iš lovos, užsimetė kailinius ir pribėgo prie lango. Atidžiau išžiūrėjusi, pažino prie lango stovinčią žmogystą. Tai buvo jauniausioji Petraškienės duktė Marytė. Kai tiksliai motina pradare langą, Marytė pakuždomis jai tarė:

— Mūsų motina gavo žinią, jog rytoj ateina vokiečiai karvių ieškoti. Mes bėgame su viena karve Kietaviškin. Jeigu nori, einame kartu.

— Būtų gera Margają iš Skynimų išvesti, bet kas ją ves? Aš juk negaliu iš namų išeiti.

— Kaip žinai, — abejingai atsakė Marytė. —

— Kas iš jūsų eina?

— Palšają vedu aš.

— Ko gero, Vincas tegu veda Margają.

— Svarbu Obenių mišką pasiekti, o iš ten ligi Kietaviškių lengvai nusivesime.

Nors ir nejudėjau lovoje, bet kuo aiškiausiai girdėjau visą lūdviečių panškesį. Motina, priėjusi lovą, man pakartojo išgirsta naujieną ir paklausė, ar aš sumanau vesti Margają kartu su Petraškienės Maryte.

— Jeigu reikia vesti, tai vesiu, — atsakiau ir pradėjau rengtis.

Nelabai man patiko šalta pavasario naktį leistis į tokia kelionę, o kai pasižiūrėjau pro langą ir paste-

bėjau, jog lauke visiškai tamsu, net šlurpulys sukrėtė. Nei Marytei, nei motinai nieko apie tai nesakiau, nes aš juk buvau vyriausias ir turėjau drįsti „pavoingo darbo imtis“.

Motina su Maryte sutarė susitikti už kalmo, prie pirmo tiltelio. Vėliau skubėjo mane rengti. Apavė ilgais batais, apvilko trumpu, bet šiltu, žiponėlu, pavalgydino ir kelionėn duonos bei sūrio gabalą įdėjo.

Be žiburio ir be triukšmo nuėjome į tvartą. Margajai užrišome naują virvę ir, kad niekas nepastebėtų, pro daržus išsivedėm į sutartą vietą.

Kai priėjome tiltelį, radome Marytę ir vyresnįjį jos brolių Barnasių, jau laukiančius. Motina palinkėjo mudviem laimingos kelionės, Barnasius užkirto Palšajai pančiu per šoną, kuri nenorėjo judėti, ir juodu grįžo į kaimą, o mudu su Maryte leidomės Kietaviškin.

Pradžioje Margoji gana gerai ėjo, bet kai priėjome Pagrendelius, kai įžengėm į moliuoto kelio klampynę ir teko bristi per upelius, kurie įvairiomis linkmėmis raižė kelią, pradėjo mane tasyti iš vieno pakraščio į kitą. Pykčio apimtas, norėjau jėga ją suvaldyti. Paveržiau virvę ir branktu sušėriau porą kartų per šoną. Ji nenurimo, bet dar labiau pradėjo daužytis: šoko per grabę, per plačias ir galias vagas, kurios buvo pilnos pavasario vandens, ir mane įvilko į suartą bei klampią molio dirvą.

Prisėmiau batus, vanduo per aulus įsiveržė, sušlapo kelnės ir veidas buvo moliu apdrėbtas. Marytės Palšoji, pamačiusi mane braidantį skersai užuoganių, taip pat pradėjo nerimauti, bet iš kelio nedrįso šokti. Margoji, perbridusi kelias rugienų užuogas, vėl panoro išsiveržti ant kelio ir mane jėga pervilkė per kelaigriovį. Antra kartą velkamas per griovi maudyte maudžiausi.

— Kad tave kur perkūnas būtų trenkęs! — pra-

dėjau keikti, — kuriam dar galui aš tave nuo vokiečių gelbsčiu?

— Kam taip keiki? — prašneko ramiu balsu Marytė. — Keiksmas nelaimę užtrauks.

— Šis raguotas velnias užsimanė mane po laukus nešioti, — pykčio apimtas atsakiau.

Tiktai išbridus iš Pagrendelių klampynės, karvės ramiai toliau sekė. Margoji buvo visiškai sušilus, prakaitavo ir buvo privargusi. Ne mažiau privargęs ir aš buvau.

Kelis kartus teko girdėti vyrus bekalbant apie karą metu iš tolo atklydusius ir naktimis keliais besivalkiojančius blogus žmones, todėl dažnai perlėkdavo mintis apie galimą kelio pastojimą. Skynimų, Raptobako ir Mijaugonių laukus ramiai praėjome, bet artėjant prie Prakusos tilto mūsų drąsa mažėjo. Pavasarij Prakusos niekur kitur perbristi negalėjome, nes vanduo buvo pakilęs, bet taip pat girdėjome, jog naktiniai vokiečiai ant tilto sargybinius pastato, o tankiuose Prakusos krantuose ir blogieji žmonės dažniausiai slapstosi. Abu tai žinojome, bet viens kitam nė vieno žodžio nesakėme. Marytė buvo už mane vyresnė, ir jai atrodė, jog neverta mažo vaiko gasdinti, o aš save laikiau vyru, kuris neturi pavojingų dalykų pasakoti moterims.

— Kai prieisim tiltą, gerai jį apžiūrėsim, — tarė Marytė.

— Taip, — atsakiau, — ten gali kartais vokiečių būti.

Priėję Prakusos krantus, pradėjome atsargiai dairytis į visas puses. Sustodavome beveik kas dešimt žingsnių, nes kiekvienas krūmas mums atrodė įtariamais.

Marytė, kuri vedėsi pirmoji, staigiai sustabdė savo Palšają ir pritūpė. Tuo pačiu akimirksniu pritūpiu ir aš. Pilkšvoji ryto šviesoj nieko nebuvo matyti. Marytė, nė pusės žodžio netarusi, pasuko savo karve

Vietaj observatorijos — saleziečių vienuolynas

Naujas vienuolių ordenas apsigyveno Raudonės valsčiuje.

Krikščionių demokratų valdymo laikais yra nupirkęs amerikietis kunigas Petraitis Raudonės valsčiuje, Pylies (buv. Zamkaus) dvaro centrą, susidedantį iš 40 ha žemės su ten esama istorine apgriuvusia kryžiuočių statyta pylimi. Tuo laiku kun. Petraitis gyveno Amerikoje ir itikino, kad turįs teleskopą ir kad nupirkęs pylį minėtam dvarui įrengsiamai Lietuvai observatorijai. Amerikoje išleistoje brošiūroje apie minėtą pylį kunigas žada palikti lietuvių tautai atmintį observatorijai. Tai buvo motyvas, kad pylį jam atiduotų nemokamai ar papigintai.

Kuomet 1929 m. kun. Petraitis grįžo iš Amerikos ir apsigyveno nupirktam pylies dvaro centre, jokių pažadų neištesėjo, tik tai iki mirties nuolat bylinėjosi su buvusio ukvedžio savo brolio sūnum Zanu Petraičiu. Prieš mirdamas, 1932 m. kun.

Petraitis istorine pylį su visu dvaro centru aprašė vienuoliams saleziečiams, kurie praėjusią vasarą atsikraustė iš Italijos ir apsigyveno vėlionies kun. Petraičio paliktame Raudonės valsčiuje, Pylies dv. centre.

Taip vietoj observatorijos įsisteigė Lietuvoj dar vienas vienuolių ordenas.

Pylis (Zamkus), tai buvusi senovės kryžiuočių pylis, stovi prie Nemuno kranto ir vieškelio, tarp Raudonės ir Skirsnemunės.

Zamkuje dabar yra šie saleziečiai: kun. A. Skeltys — direktorius, kun. J. Žemaitis, ats. kap. J. Bilevičius, F. Kudirka ir P. Šakevičius.

Saleziečiai jau pradėjo statyti naujus namus, kuriuose turės tilpti kandidatų į saleziečius gimnazija, žemės ūkio mokykla, noviciatas ir uždarų rekolekcijų vieta katalikiškam jaunimui.

Su kryžium ir tora prieš karus

Nevorke daugiau kaip du šimtai krikščionių kunigų ir žydų rabinų, susirinkę į mitingą vienoje bažnyčioje iškilmingai prisiekė nedalyvauti būsimojame kare. Priesaikos tekstas buvo toks:

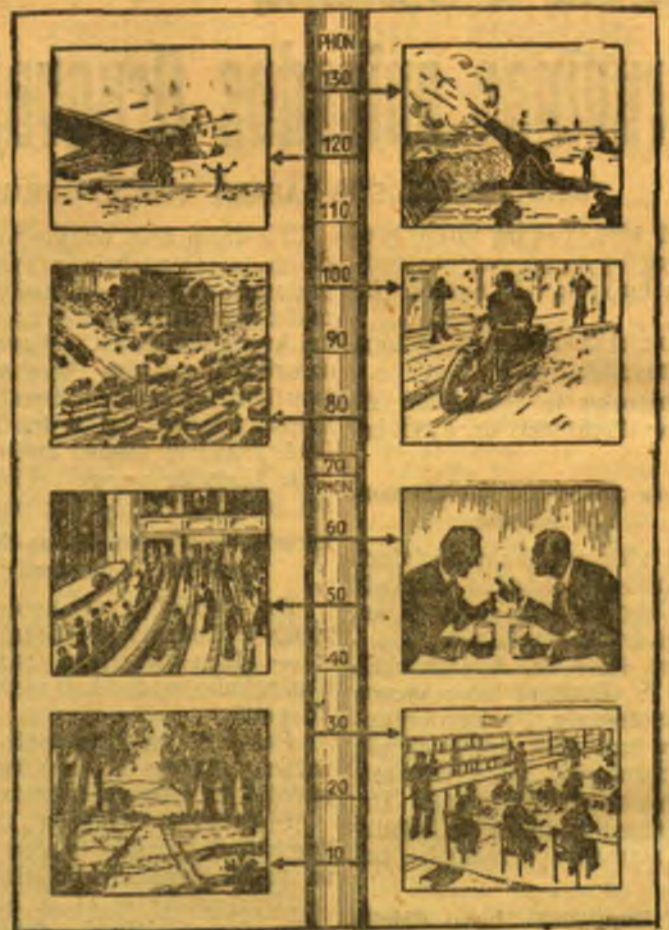
„Būdamas ištikimas Viešpaties Dievo įsakymui, manau, kad tikro tikėjimo keliai nesutampa su karo keliais. Būdamas lojališkų savo valstybei, lieku šalininku Kelogo — Briano pakto nepripažįstančio karo. Todėl aš niekada neremsiu karo“.

Kunigai ir rabinai įžengė į bažnyčią iškilminga eiseną. Tur būt pirmą kartą pasaulio istorijoje kartu buvo nešamos trys emblemos: kryžius, tora ir Dovydo skydas.

KODEL MOTERYS TEN ALPSTA, KUR VYRAI PUOLA KOVOTI.

Hormaltino universitete, Njujorke, profesorius Leirdas mėginęs išaiškinti, kodėl vyrai ir moterys tose pat apstovose laikosi kitoniškai. Pav. tokiais atvejais, kai vyras pasiryžęs eiti kovon ir šėldams mėto kėdėmis, moterys sėdinčios ir verkiančios, dažnai ir alpstančios. Ilgai ir nuosakiai ištyręs amerikiečių profesorius priėmęs išvadą, kad šitoks nevienodas lyčių laikymasis esąs dėl įvairių kūno organų nevienodumo. Vienas iš to skirtumo svarbiausių priežasčių esą ir tai, kad moters kraujas turįs 80%, o vyro tik 75% vandens. Moterys taipogi turinčios 20% mažiau raudonųjų kraujo rutuliukų, negu vyrai. O šie rutuliukai kaip tik pridūda žmogaus organizmui deguonies ir energijos. Todėl ir moterų energijos atsarga mažesnė.

Garsų smarkumo skalė

Kaip žinome, Vokietijoje sumanyta kovoti su triukšmu ir triukšmas paskelbtas valstybės prieš 1 nr. Ta proga išleisti šitokie plakatai, kurie rodo, kiek koks įvykis ir instrumentas sukelia triukšmą. Kaip matas paimtas garso vienetas fonas (phon). Vieno fono garsas yra toks menkas, kad žmogaus ausis vos vos gali jį girdėti. Smarkiausias patrankos šūvis turi apie 130 fonų. Tarp tų garso stiprumo eina kiti garsai, kuriuos mes girdime kasdieniniame mūsų gyvenime. Čia duodama palyginamoji garso stiprumo lentelė fonais: Miško ramuma turi 10 fonų, bibliotekoj yra 30 fonų, teatre prieš vaidinimo pradžią — 50 fonų, gyvas pašnekesys — 60 fonų, gausi judėjimu gatvė — 80 fonų, motociklo birbimas — 100 fonų, lėktuvo ūžimas — 120 fonų ir sunkiosios patrankos šūvis — 130 fonų.

Markoni serga sunkiu nervų suirimu

Prieš keletą dienų žinomasis italų išradėjas Markoni šventė savo 61 metus amžiaus. Daug kas šią dieną šventė, bet po to Markoni turėjo sėdėti namie didžiausioj ramybėj ir tylumoje. Jis vis dar sunkiai tebeseraga nervais ir gydos vienoj Londono sanatorijoj. Prieš keletą mėnesių gydytojai sakė, kad jis sergas nusilpinu nuo didelio nuovargio. Bet dabar pasirodo, kad jis turįs sunkią nervų ligą, kuri reikalinga atidaus gydymo. Ypač gydytojai Markoni saugo nuo radio aparatų.

DIDVYRIŠKA ŠEIMININKĖ.

Jureckovos kaime. Lvovo vaivadijoj, trys užsimaskavę banditai įsiveržė į vieno ūkininko namus. Banditai kieme nušovė šeimininką ir tada įsitauzė į namus. Bet čia juos, kirviu apsiginklavusi, sutiko užmuštojo ūkininko žmona. Vieną banditą ji nukirto kirviu, iš jo atėmė revolverį, mišvovė antrąjį banditą ir sužeidė trečiąjį. Tai bent moteris.

PASAULY YRA 2.250.000 BEDARBIŲ SU AUKŠTUOJU MOKSLU.

Pasirodo, kad dabar pasaulyje yra ne tik apščiai bedarbių su menku išsilavinimu, bet ir bedarbių, kurie baigę aukštąjį mokslą. Konstatuojama, kad iš 30 milijonų bedarbių pasaulyje, 7 milijonai esą tokių, kurie dar nesulaukę 30 metų amžiaus ir 2.500.000 bedarbių su aukštuoju mokslu.

Pavasaris ateina!

Prizūrėkite savo odą, nes saulė smarkiai kaitina, o jūsų oda žiemos metu atpratusi nuo saulės spindulių. Pereinamoju metu oda ypatingai jautri. Todėl dabar gerai apsaugokite savo veido odą variuodami

A. Mogilevskio ir sūnaus perriebintą Boro-Timolo muilą

Kenčia, kad tik gražesnė būtų. Londone įsteigta grožio mokykla, kur mokoma, kaip rūpintis kūnu, kad jis visad būtų gražus. Daromos net veidui purvo vonios. Tokių vonių pavyzdį matome ir mūsų atvaizde.

ir pasileido atgal. Instinktyviai ir aš ją pasekiau. Bematant mudu su karvėmis nusileidome klonin ir įlindom tankumynan.

— Prie beržo stovi kareivis, persimetęs šautuvą per petį, — tarė man Marytė, kai buvome pasilėpę už krūmų.

Aš nieko nemačiau, bet buvau linkęs tikėti.

— Ką darom? — paklausiau.

— Einam per Raptobaką.

— Bet Prakusos nė ten neperbrisisim.

Nieko Marytė neatsakė, ir aš, truputį palaukęs, pasiūliau:

— Einam dar kartą pažiūrėti, kas ten yra.

Nelinkus buvo Marytė vykdyti mano pasiūlymo, todėl aš jai padaviau Margają, o pats pamažu užlipau ant kranto ir pasilenkęs pradėjau artėti prie tos pačios vietos, kur buvome su karvėmis. Baimės akys didelės, ir aš prie to paties beržo žiūrėjau stovinį kareivį. Ant peties buvo persimetęs šautuvą.

Pritūpiau visai prie žemės, kad kareivis manęs nepastebėtų, o pats pradėjau sekti jo judesius. Prapūpėjau minutę, kita, ko gero visą dešimtį, bet kareivis stovėjo kaip įkaltas, visai nejudėjo. Pilkšvojo ryto šviesoje apžiūrėjau aplinkinius krūmus ir, nieko itariamo juose nepastebėjęs, tiek išidrašinavau, jog pamažu pradėjau slinkti artyn prie vieškelio. Parinęs gerą vietą, toliau sekiau kareivį, bet jis nė tuo metu nejudėjo. Išidrašinęs užlindau už kito krūmo ir stovinčio kareivio išvaizda visai pasikeitė. Ilgiau pastovėjęs įsitikinavau, jog tai visai ne kareivis, — ten stovėjo karo metu nulaužto beržo stuobris.

Mano džiaugsmui ir drąsai nebuvo ribų. Nusileidau nuo Prakusos krantų, apžiūrėjau nulaužtą beržą, išėjau ant vieškelio ir grįžau pas Marytę, kaip vyras, kuris nieko nebijo.

— Kas? — paklausė ji baimingu balsu.

— Nieko, — atsakiau, — nėra kareivio. Nulaužtas beržas stovi.

Iš Marytės pasiemiau Margają, pirmas išsivedžiau į kelią, praėjau pro beržo stuobri, o vėliau ir Prakusos tiltą.

Marytė mane sekė.

Kai įsivedom į Obenių miškus, diena pradėjo švisti. Ten jau nieko nebijojome, nes žinojom, jog buvo Kietaviškio valsčius. Apie vidudienį ir Kietaviškį pasiekėm.

Marytė nuėjo pas savo gimniečius, kurių turėjo Kietaviškį, o aš Margają nusivedžiau pas dleduką Romualdą. Į Skynimus grįžome tikrai po trijų savaitių, kai karvių rekvizicijos buvo praėjusios ir savo laukuose be pavojaus galėjome ganyti.

X. BELAISVIAI IR RAPČINSKAS.

Bet ne vien tikrai vokiečių kareiviai užpuļdavo Skynimus. Kartu su jais apylinkėj prisiveisė vagilių, kurie drauge su okupantais skriaudė ramius laukų gyventojus. Prie jų prisidėdavo belaisvių būriai, kurie, ieigu būdavo ginkluoti, elgdavosi su gyventojais, kaip baudos išieškoti atvažiavę žandarai. Apie pustrėčių metų šie žmonės buvo nuolatiniai Skynimų lankytojai ir aprimo tikrai tada, kai vokiečių liaudis susiprato ir pabaidė didžiausius savo tautos užpuolikus. Tada belaisviams nereikėjo naktimis ir miškais keliauti, tada jie vieškeliais laisvai galėjo namo važiuoti.

Vieną vasaros naktį, kai piemens susirinko miegoti Pavažos kluonan ir, baigę dalytis dienos išpūdziais, pradėjo snausti, išgirdo žmonių žingsnius, o vėliau ir šviesę. Nemiškoje pakėlė galvas ir pradėjo klausyti, kas darosi. Truputį palankė jie pastebėjo, jog prasidarė durys, kurios nebuvo užskleptos, bet tikrai priglaustos.

Naktis buvo tamsi, be mėnulio, bet danguj taip pat nebuvo debesu. Kad ir neaiškiai, bet nuo šalinės bu-

vo matyti, kaip duryse sukinėjosi žmonių figūros. Nemiegančius apėmė nerimas, nes iš judesiu buvo aišku, jog kluonan įėjo nepažįstami žmonės. Pavažos Petras, kuris buvo visų vyriausias, pasirėmė ant vienos alkūnės ir nedrašiu balsu paklausė:

— Kas čia?

Viena duryse stovėjusioji žmogysta staiga pasitraukė į šalį, bet į Petro klausimą nieko neatsakė. Tada jis rusiškai paklausė:

— Kas čia vaikščioja?

— Mes, — atsakė nepažįstamas balsas.

— O kas jūs toki?

— Rusų belaisviai. Norėjom paklausti, ar yra šlame kaime vokiečių kareivių.

— Kareivių kaime nėra, galite būti ramūs, — atsakė jiems Petras.

Rusų belaisvius jau pažinojome, miškuose dažnai su jais susitikdavom. Dienos metu sutikti belaisviai nieko blogo nedarydavo, klausdavo keliu, aplinkinius miškus, kartais maisto paprašydavo ir ramiai toliau eidavo. Vietomis ir naktį užėję nieko nedarydavo, bet apylinkėj buvo žinoma atsitikimu, kur įsiverždavo į trobas, šeimininkus priversdavo duoti maisto, o pavalgę pasiimdavo, ką tikrai rasdavo. Kaimiečiai priešintis jiems negalėjo, nes tie buvo gerai ginkluoti.

Nors ir buvo pasakojama apie belaisvių bandų žiaurumus, niekas nedrįsdavo jiems bloga daryti, nes visi žinojo, jog jiems sunki gyvenimo našta teko nešti. Kai su jais pasikalbėjom ir pastebėjom, jog neturi blogų tikslu, mums jų pagailo ir buvom besiryžtą jiems padėti.

— Ar tamsta negalėtum pasakyti, kiek verstų dar turime ligi Trakų?

Petras išidrašinęs atsisėdo, o paskui jį ir mes sukilome.

— Ligi Trakų bus koki 35.

(B. d.)

Ankieta rašybos reformos klausimu

Daugumas pasisako už rašybos prastinimą

ZURNALISTAS P. RUSECKAS:

— Mūsų rašyba ir raidynas reikalingi labai didelės ir rimtos kardinalės reformos. Tokia reforma nepigi, bet užtat ji labai ilgai būtų naudinga, nekeistina. Menka reforma — palatyvas neko gero neduos ir tik sukels daug ginčų, sudarys nemaža priešininkų ir „smurtininkų“.

Reikalinga kiek galima rašyba suprasitanti, išmetus visokius anachronizmus kaip „in“ ir „p“, nors tie anachronizmai kai kur ir yra užsilikę.

Reforma darytina kuo greičiausia, nes dabartinė anarchija įgrišo, bet nestaiğa, bet ne neapgalvojus, kad neišeitų kaip su tais, kurie jau pasiskubino įvesti naują rašyba, o dabar jau patys svyruoja ir viename puslapyje rašo neva „nauja“, o kitame „seną“.

LIETUVIŲ KALBOS MOKYTOJAS,

kuris prašė jo pavardės dėl visiems suprantamų priežasčių neskelbti, vietoj atsakymo į užduotus klausimus,

mus, papasakojo mūsų ankietos rinkėjui anekdotą iš vienos Čechovo apylinkės apie tai, kaip mokytojas plakė mokinį vieną kartą už tai, kad rašė „liekar“ su „jat“, o kitą kartą, kad rašė be „jat“. Tai buvusi aplinkraščių pasėka... Ir pridūrė taip:

— Suprojektuoti rašybos patalysmai, kiek teko apie juos girdėti, yra netikė. Mums, mokytojams, jie tik apsunkina darbą, nes įneš į mokyklą, į vaikų protus sąmyšį, kuris negalima bus greit pašalinti. Kelti sąmyšį verta ir apsimoka tik tada, kada yra prasmė ir nauda, o dabar, atrodo, „ovčinka nestojit vydielki“. Apsimokėtų kelti sąmyšį ir daryti neišvengiamas tokiu atveju išlaidas tik dėl radikališkos reformos, dėl suprasitintos rašybos, kokią mes, lietuvių kalbos mokytojai, tikrai nuoširdžiai sveikintume.

VISUOMIS — p. SIDLAUSKAS

apie rašybos reformą laikė net paskaitą. Jis pasakojo apie savo reformuotąjį raidyną ir fonetišką rašyba, taikinamus visoms kalboms.

Mūsų ankietai jis sako:

— Kuomet Azija meta savus skaitlingus senus raidynus, amerikiečiai kelia klausimą apie įvedimą fonetiškos rašybos anglų kalbai ir ten veikia Tarptautinė fonetikos draugija (Association fonetique international), dabar proponuojamąją lietuvių kalbai rašybinę reformą laiku tokiu mažu dalyku, apie kurį ir kalbėti nereikėtų. Raidyno ir rašybos klausimus rišti reikia ne teoretikams—filologams, bet praktikams: mokytojams, rašytojams, žurnalistams, spaustuvininkams ir kitiems. Kam bergždžiai varginti jaunus vaikų smegenis tūkstančiais valandų (pavyzdžiui, mokinant angliškai skaityti), kuomet atitinkamai sutvarkius raidyną ir rašyba gali pakakti keletos dešimčių — šimto valandų (pavyzdžiui esperanto ar italų kalbą)? Be to, raidynui neturint priedinių ženklų, kaip tai yra jo sugalvotame raidyne, rašymas ranka tiek pagreitėja, kad nebėra reikalo stenografinės mokyklos, o folkloro dalykus, paskaitas ir kitką galima užrašyti paprastu būdu.

B. d.

Iš išvirkščios Kauno pusės

Mažoji gėlių pardavėja irgi nori gyventi.

Už Aleksoto skardžių baigia slėptis saulė ir Kauno miestas greit pasiners vakaro sutemoje. Dar neperkaitrią nors ir neankstybo pavasario dienos šilumą keičia gėlių vėsoma. Ukmergės plente didelis žmonių judėjimas. Nors ir ne visu, bet daugelio žmonių veiduose — pavasariška nuotaika. Ta nuotaika žymu ir iš ryšulių, kurių po didesnį ar po mažesnį pamatysi dažno praeivio rankose. Bet tu, kurie leidžiasi kalnu žemyn, į „miestą“, rankos, dažniausia, tuščios. „Mieste“, t. y. Laisvės alėjoje jie prisipirks pavasario sezonui naujų pirkinų ir nešis juos namon, į Žaliakalnį, dejuodami, kad dar bar sunkūs laikai, krizis ir nėra pinigų.

Viena praeivių srovė žemyn, kita aukštyn Ukmergės plentu lipa į kalną, ir abi jos susikerta akmeniniuose laiptuose, kuriais iš Ukmergės plento leidžiamasi žemyn į Ožėškienės gatvę arba iš Ožėškienės g-vės keliamasi į plentą. Linksmai ir lengvai ritasi jais žemyn būrelis pavasariškai nusiteikusių studentų, bet nelengvai ir ne be didelių pastangų, su sunkiais atsidsėjimais ir dažniais sustojimais nors trumpam poilsui kopia jais į viršų neliesos kompleksijos ponia su astma. O vidury laiptų, atsirūmusi nugara storo medinio barjero, stovi našlaitė iš Viktoro Hugo pasakos. 13—14 metų mergaitė nuskurusiu, apiplyšusiu apdaru ir senais, išavėtais batais, iš kurių kyšo pliki kojų pirštai. Ar jūs kopiate laiptais į viršų, ar leidžiatės jais žemyn — jį žiūri dvi didelės, gražios juodos akys, o dailaus, bet ne vaikiškai išvarginto veidelio lūpos nedraisi siūlo:

— Pirkite, ponas, žibuoklių...

Ištiestoj į jus maldaujančioje rankoj — skardinis dubenėlis, o jame gražiai kuokštelėm surištos pirmosios pavasario laukų gėlės — žibuoklės. Melsvai žydrios, tik šviežiai surinktos, dar kvėpia plačiųjų Lietuvos laukų laisve ir džiaugsmu.

— Už kiek parduodi savo žibuokles?

— Kiek ponas duosi, tiek bus gerai.

— O po kiek kiti duoda?

— Visai, po 10, po 20 centų, kai kas duoda ir po pusę litą, bet retai.

— Tai už kiek per dieną parduodi žibuoklių?

— Už litą, kai kada už daugiau.

— Ar visą dieną čia ant laiptų ir stoviniuoji?

— Visą dieną — nuo ryto ligi vakaro.

Taip, ji nemeluoja. Kokiu laiku jūs nebeitumėt, jūs pamatysite ją kasdien rytą ir vakarą vis toje pačioje vietoje stovinčia. Ji pra-

leidžia pro save ir palydi savo dideliu, gražiu juodu akių žvilgsniu šimtus, gal tūkstančius žmonių, bet retas nuperka iš jos gėlių, o dar rečiau kas nors, tur būt, susidomi, kodėl šis jaunas vaikas, ši „princesė skudaruose“, kuriai reikėtų dar laskyti su savo vienaamžiais, džiaugtis pavasario saule ir linksminytis, priversta per dienų dienas stovėti ant dulketų laiptų ir iš kiekvieno praeivio laukti, kaip didžiausios malonės, kad jis nupirktų iš jos už 10 centų žibuoklių? Kas pririšo ją prie akmeninių laiptų medinio barjero — prie gėlių pardavėjos amato, kuris melabai kuo tesiskiria nuo elgetos „verslo“?

Jei jūs pasidomėtumėt, ji papasakotų jums savo neilgo, bet jau patyrimais ir pergyvenimais gausaus gyvenimo istoriją atvirai, vaikišku nuoširdumu ir pasitikėjimu, taip, kaip ji papasakojo man.

Jos vardas Vanda. Ji eina keturioliktus metus. Neturi nei tėvo, nei motinos. Motina prieš septynis metus mirė, o tėvo visai neatsimena ir net nežino, gyvas jis ar miręs, nes ji visai dar mažutė buvusi, kai tėvas ją ir motiną — savo žmoną aplėdęs.

Dabar Vanda gyvena pas savo tetą, Žaliakalnį, Sirvintų gatvėje. Tetos gyvenimas irgi ne pyragai. Sena, visą amžių kitiems dirbusi tik sau turtų nesuskrovusi moteris, kuriai dabar belieka tik elgetauti. Taip ji ir daro. Eina per žmones, užsikabinusi terba, prašydama išmalodos. Kada ne kada gauna koki litą ar kruopelę maisto iš savivaldybės, bet to pragyvenimui toli gražu neužtenka. Ir todėl nestebėtina, kad ji savo jaunutę gražią seserėčią varo ant akmeninių laiptų su melsvai žydrom ir gardžiai kvėpančiom žibuoklėmis. Tiesa, ji — teta — neatrodo simpatiška ir jos elgesys su nelaiminga našlaite jį nerisite tikros tėtiškos meilės ir užuojautos. Teta labai ir labai būna nepatenkinta, kai jaunutė Vanda grįžta vakare namon tuščiomis arba vos keliomis dešimtimis centų nešina. Vargšė Vanda skundžiasi, kad tokiais atvejais teta taip supykstanti, jog net iš namų šalta naktį laukvaranti ir valgyti neduodanti. Žiauri teta, bet žiauria teta spaudžia dar žiauresnį gyvenimą. O daugelio mūsų gyvenimo sąlygos nėra tokios žiaurios, todėl ponai, jei norite, kad teta nors kiek švelniau su jaunute ir gražia Vanda elgtųsi, nupirkite, ponai, iš jos žibuoklių nors už 10 centų. Mažoji gėlių pardavėja irgi nori, kaip visi mes, gyventi ir gyvenimu džiaugtis.

P. Kž.

Uošvė už 50 litų pasamdė žmogų žentui užmušti

Siaulių apyg. teismo išvažiujamoji sesija Kretingoje šiomis dienomis sprendė Leokadijos Mažūnienės ir Antano Jotkaus baudž. bylą. Mažūnienė su Jotkum buvo kaltinami tuo, kad vienas pakurstė, o antras nužudė Andr. Sablinską.

Bylos aplinkybės tokios:

Kretingos apskr. Platelių v. Slamų km. gyventojas Sablinskas susituokė su Barbora Mažūnaite. Mažūnas, mirdamas, dukteriai Barbora užrašė 13 ha žemės su trobesiais, o motinai pasakė 500 lt. dalį. Nors žentas Sablinskas uošvei 500 lt. ir sumokėjo, bet jie nesugyveno. Vienąsyk uošvė Sablinskui valgant smogė iš užpakalio į galvą bindoko pentinu, kad tas griuvo kraujuose paplūdes. Uošvė būtų jį visai užmušus, bet žmona atgynė. Antrusyk dukrė su vyru motiną norėjo į kamaraž uždaryti, bet toji nutvėrusi kirvį smogė juo Sablinskui į galvą ir sužeidė. Paskui uošvė pradėjo vaikščioti pas gimines ir retai namo pareidavo.

Vienąsyk ji sutiko savo kaimyną Antaną Jotkų, tikrą garsaus žemaičių plėšiko brolių. Kai Mažūnienė ėmė skųstis savo žentui, tai Jotkus pasakė: „Reik jam galvą nuimti ir visi vargal pasibaigs“. Jotkus prašęs Mažūnienę 50 lt. ir už tai Sablinską nužudysiąs. Mažūnienė paklausus: „O ginklą ar tu turi?“ — Nesirūpink, — atsakęs Jotkus.

Tąsyk Mažūnienė pinigų neturėjęs. Jotkus vėliau ją sutikdamas vis prašęs 50 lt., nes noris

greičiau su Sablinsku baigti. Pagaliau Mažūnienė Jotkui 50 lt. nunešus.

Vieną naktį į Sablinskų butą kažin kas pradėjęs belstis, prašydamas pagalbos: jis, girdi, važiuo ir bevažiuojant sulūžęs ratas. Prašo paskolinti ratą.

Sablinskas, apsiirgęs, ir išėjęs laukan, o paskui su pagalbos prašančiu nuėjo kieman rato ieškoti. Tuojau kieme pasigirdo šūvis ir Sablinskas vietoje krito negyvas, nes kulka pataikė į galvą.

Kai Sablinskienė pradėjo vyro verksti, tai uošvė susijaudino, ėmė šaukti, kad jai smaigia gerklę, mirsianti, prašė kunigo.

Kaimynas uošvę nuvedė į Notėnų bažnyčią, kur ji priėjo išpažinties, o paskui pradėjo po laukus ir miškus slapstyti. Kai besislapstydama nuvargė, tai sugrįžo namo ir atsigulė darže, pupose. Pupose kaimynai ją ir sulaukė.

Mažūnienė kvėčiama tuojau prisipažino, kad Jotkų pasamdžius žentą užmušti ir už tai jam sumokėjus 50 lt. Jotkus ją prašęs apie tą susitarimą niekam nesakyti, nes abiem teksią kalėjime supūti. Jotkus kaltu neprisipažino. Liudytojais teisme Jotkų charakterizavo, kaip labai žiaurų žmogų, šeimos ir gyvulių kankintoją.

Siaulių apygardos teismas abu teisiamuosius pripažino kaltais ir nubaudė Jotkų 15 metų, Mažūnienę 12 metų sunk. darbų kalėjimo.

Mažūnienė jau 60 metų amžiaus moteris.

Nauji raštai

KOSMOS, gamtos ir žmonių mokslų iliustruotas žurnalas su populiariu skyriumi Gamtos Draugas. XVI metai 1—3 nr. 1935 m. Sausio—Kovo mėn. (1—56 ir 1—96 pusl.). Geodezijos dalykams pavestas V. D. Universiteto Garbės Daktarą Inžinierių Toivo Ilmarį Bonsdorff'ą pagerbiant.

Turinys I. Kosmos (1—56 pusl.): Kolupaila, Profesoras Tolvo Ilmaris Bonsdorff (su atv.). S. Dirmantas, Pirmlėji geodeziniai astronominiai darbai Lietuvoje. M. Ratautas, Geodeziniai darbai šiuo dienu Lietuvoje (su 6 atv. ir 2 žemėl.). B. Kodaitis, Astronominiai geodeziniai darbai Lietuvoje (su 3 atv.). K. Sleževičius, Gravimetriniai darbai Lietuvoje ir jų reikšmė (su 1 žemėl., ir 1 brėž.). J. Deksnys, Gamta, urbanizmas, geodezija ir mes. S. Kolupaila, Nauji žemėlapis ir karygos. (Lietuviškas žemėlapis 1:100.000, A. Kriščiūno Topografijos vadovėlis. M. Ivanausko Nivelyras. M. Šalčiaus Svečiuose pas 40 tautų. Akro Biržio Kėdainių apskrityje).

II. Gamtos Draugas (Sausio—Birželio mėn. 1—96 pusl.): Ketarauskas, B., Šis tas apie Saulę (su atv.). Elisonas, J., Septyntaškių (Petromyzontidae) šeimyna. Masaitis, Z., Dangus Lietuvos sodžiuje. Martin, P., Pirmutinis išradėjas — gamta. Prilegauskienė, A., Ar galima iš nagų pažinti sergant džiova. Slavėnas, P., Iš ko susideda Saulė ir žvaigždės? Davison, R. B., Australijos pirminiai gyventojai. Elisonas, J., Kilbukas (Gobio fluvialis). Elisonas, J., Šapalas (Idus melanotus). Šivickis, P. B., Puvimas — organiniu medžiagų klijėjimas. Slavėnas, P., Pasaulyje matavimas. Elisonas, J., Varnėnas (Sturnus vulgaris). Mai, C. ir Dovydaitis, Pr. Žmonės nori apsigaudinti (apie alkoholi ir tabaką) (su 2 atv.). Elisonas, J., Lėlis europinis (Caprimulgus europaeus). Kolupaila, S., Hidrometrijos keliai nuo senovės iki mūsų dienų. Dohmert, H., Hidrotechnikos darbai senovėje. Slavėnas, P., Kosminiai ūkai (su 2 atv.). Knaak, H. ir Dovydaitis, Pr., Gyvulių sporto rekordai. Elisonas, J., Volungė (Oriolus galbula). Šivickis, P. B., Mikroorganizmas ore. Dovydaitis, Pr., Straigė — statybos inžinierių mokytoja. Kolupaila, S., Ar senka Lietuvos upės? Slavėnas, Pr. Dvilypės žvaigždės. Šivickis, P. B., Augimo ormonai. Dovydaitis, Pr., Trumpos įvairenybės.

SUDEGSI PER VALANDĄ — NEATSTATYSI PER METUS

Lietuvos Ugnienėlių Organizacijų Sąjunga.

Šios vasaros mados plaže

Kaip matyti ir plaže bus įdomių naujenybių. Nors maudymosi kostiumai nedaug kuo skiriasi nuo pereinamųjų metų, bet pažamos, apsiaustai ir net skrybėlaitės rodo savotiškumą.

Būtajo karo patyrimai mus ragina ruoštis ateitai ir stiprinti amiaciją — įvykdinti padeda L. A. K. per narių telkimą

Žmona vyrą degino ir badė peiliais

Amerikoje, Kansas Siti ligoninėje mirė peršauta savo vyrą, 64 metų moteris Neli A. Hurd. Ją peršovė jos vyras, 77 metų amžiaus. Šios žmogžudystės istorija buvusi šitokia. Jiedu esą vedė jau 12 metų. Turį 2 medinius namelius. Bet žmona įsikalbėjusi, ar jai kas imelavė, kad jos vyras turį paslėpas kažkur pinigų, juos dalijęs kitoms moterims, o jai, žmonai, neduodęs.

Todel žmona, užrakinus duris, imdavusi terorizuoti savo vyrą. Badydavusi jį adatomis ir peiliais ir svilindavusi ugnimi. Jis nebeiškęsdamas tu kančiu, vieną sykį ėmęs ir peršovęs žmoną. Ir iš tikro, gydytojas apžiūrėjęs Huberta Hurd rado jį visą žaizduotą, subadytą ir apdegintą. Kiek šis senis gaus už savo žmonos nužudymą — dar nežinia.

Paremdamas L. A. K. gali ir pralobti!

L. Aero Klūbas nariams-rėmėjams skiria 16.336 prem. 150.000 lt. sumai:

3 premijas po 10.000 lt., 3 — po 5.000 lt., 10 — po 1.000 lt., 20 — po 500 lt., 100 — po 100 lt. ir daugybė įvairių smulkesnių.

Nario mokestis Lt. 3.—

Premijų skirstymas įvyks 1935 m. birželio mėn. 12 d.

Įsirašyti L. A. K. nariu-rėmėju galima: 1. Lietuvos Aero Klūbe Kaune, Maironio 14 nr. (prieš Lietuvos Banką) telef. 30-03 darbo val. nuo 8 iki 14 ir nuo 16 iki 18 val. ir jo skyriuje Klaipėdoje. 2. Visose pašto įstaigose ir agentūrose. 3. Valstybės Loterijos Vyriausioje Agentūroje Kaune, Laisvės al. 35 nr., telef. 9-32 ir pas visus Valstybės Loterijos kolektorius. 4. „Spaudos“ kioskuose. 5. Pas asmenis, kuriems L. A. K. yra pavedęs telkti narius-rėmėjus.

Marijampolės kronika

Nejudrus priešgaisrinės propagandos veikėjas.

Nors Marijampolėje priešgaisrinės propagandos savaitė prasidėjo visuomenei labai pritarant, tačiau jau dabar to pritarimo visiškai nematyti. Net į iškilmingus posėdžius atsilanko tik miesto burmistras su savo žinioje daugiau esančiais komiteto nariais ir ugniagesiais. Daugelis narių visiškai nemato reikalo aktingiau prisidėti prie propagandinės savaitės uždavinių. (c)

Degučių stadione įrengta šaudykla.

Prieš keletą dienų Degučių stadione įrengta šaudykla. Šaudykla tarnaus sportiniams tikslams. Jau dabar joje šaudo policininkai. (c)

Tenisas — ekonominės padėties simbolis?

Marijampolės mieste jau kuris laikas, kai teniso aikštėse ir raketėmis naudojasi išimtinai pasiturintieji, ir blogesnės ekonominės padėties jaunimui tenka tik pasižiūrėti, nes šiais laikais ne visi gali įsigyti raketes ir užsimokėti už aikštėles naudojimą (labai aukštas mokestis). Todėl čia ir susidarė nuomonė, kad tenisas tik turtingųjų privilegija.

Būtų gera, kad šita nuomonė kas nors išstumtų. O tai padaryti lengva. Tik teniso klūbas nupirktų keletą raketėlių ir už žemesnį užmokesnį leistų ne nariams naudotis aikštėse. (c)

Ekskursija į Vilnių.

Marijampolės autobusų stoty kito sumanymas per Sekmines suorganizuoti autobusais ekskursiją į Vilnių. Ekskursantai vyktų iš Marijampolės per Alytų, Varėną į Vilnių. (c)

Laiškai iš Brazilijos.

Kai kurie marijampoliečiai prieš 10 metų išvykusieji iš Lietuvos Brazilijon rašo savo giminėms ir pažįstamiems laiškus, o kiti siunčia net pinigų. Brazilijoje paskutiniiais metais ekonominė būklė žymiai pagerėjusi. Dirbantieji kavos plantacijose lietuviai laiką nemažą kiekį gyvulių, kiti ir kiaulių. Gyve-

na pasiturintieji. Kiti per 10 metų jau ir pralobę. Marijampolės bankas už 5-kių milijonų banknotą daugiau nesiūlo, kaip 1 lt.

Sugautus mieste šunis, jų savininkams neatsiėmė, iškorė. Korimas buvo labai nepraktiškas ir kai kurie šunes nuleisti iš kartuvių atgijo, pabėgo ir daugiau jų po miestą nesibasto.

„Ziburio“ senelių prieglaudos seneliai skundžiasi.

Kai kurie „Ziburio“ senelių prieglaudos seneliai palikę prieglaudą skundžiasi, kad ten blogai maitinama ir prieglaudos seselė kitaip jų nevadinanti kaip „galvijai, veršiai“.

Didelis pasirinkimas pačių naujausių knygų J. Dapkūno bibliotekoje P. Armino g. 9 (kraut. „Garsas“) Marijampolėje.

Raseiniai

Rinkos kainos.

Nustojus kooperatyvui „Dubysai“ supirkinėti javus, pagyvėjo jų pristatymas rinkoje. Kviečiai kainuoja 8,5—9 lt., rugiai 6,5—7 lt., miežiai 7 lt. Už kiaušinius mokama po 4—5 centus. Kilogramas sviesto kainuoja 1,5—2 lt. Paskutiniu metu visiems produktams kainos krito. (pm)

Maudyklų reikalu.

Įtaisytos pernai Prabaudoj maudyklės buvo visiškai netikusios. Higienos atžvilgiu arti vieškelio, apie 40 metrų. Gražiomis dienomis virė maudyklų skraidydavo debesys dulkių. Patogumų, išskyrus kelis suolus, nebuvo.

Šiemet rūpi raseiniečiams, kur teks maudyti. Turint galvoj blogas Raseinių apylinkių gamtos sąlygas, teks skursti tose pačiose, bet raseiniečių tarpe yra pageidavimas, kad maudyklės būtų sutvarkytos.

Pirmiausia reikia maudyklės aptverti lentų tvora, pagilinti, išrūškinti visokius nešvarumus. Pagaliau padirbti daugiau suolų, nors drabužiams pasidėti; atvežti smėlio. Taiigi metas pradėti maudyklės tvarkyti. (pm)

„Lietaus patranka“

Vokiečiai sugalvojo naują aparatą laukams laistyti. Tai labai stipri švirkslė, kuri gali apipurkšti 18 margų žemės plotą. Mūsų atvaizde matyti purkštimo vyksmas.

Panevėžys

Praėjusią savaitę

„Makabi“ salėje įvyko šiemet pirmosios ping pong tarp „Makabi“ ir šaulių klubo rungtynės. Baigėsi 5:4 „Makabi“ naudai.

— Sudarytas K. A. Z. Panevėžio apygardų komitetas, į kurį įeina pirm. leit. Aižinas, Jasutis, („Malstas“), Aleksišūnas (Šaulių klub.), Rikas („Makabi“) ir „Spartos“ atst. lenkų gimnaz. mokyto. Nutarta visai Panevėžio apygard. registruoti žaidėjus futbolo ir krepšinio sporto pirmenybėms iki V. 13.

Už nesilaikymą sanitarinių reikalavimų

šiomis dienomis apylinkės telmas mullo dirbėjas A. Cionas nubaudė 250 lt. Be to, už padirbinėjimą „Lietuvos Mullas“ gaminių „Lietuvos Mullas“ fabrikas iškėlė A. Cionui bylą. (ž)

Klaipėdos kronika

Negražus kr. policijos elgesys.

Suspenduotas Klaipėdos uosto muitinės valdininkas Dilba Evaldas.

Prieš kurį laiką buvo pastebima Klaipėdos uosto muitinės kanceliarijoje nuo naujai prisiųstų prašymų ir kitų dokumentų dingstant žyminius ženklus. Tarnautojų tarpe kilo panika ir nepasitikėjimas. Pradėtas stropus aiškinimas. Ir pasirodė, kad tuos ženklus lupinėjo valdininkas Dilba Evaldas. Iš jo ne sykį pirke žyminių ženklų muitinės deklarantai. Dilba prisipažino, kad esą jis nuplėšęs 6 ženklus po 2 litu ir pardavęs deklarantams. Už tai ir už dokumentų padarymą beverčiais Dilba nuo pareigų suspenduotas, o kvotą vedama toliau. (j)

Kone 2 savaitės kaip Klaipėdos Tekstilų fabriko darbininkai streikavo dėl mažo atlyginimo. Bet V. 7 d. streikas baigėsi darbininkų naudai. Laimėjo tiek: vietoj buvusio atlyginimo 50 centų dabar gauso 52 centus. Akordiniems darbininkams apskaičiavimo bazė paimta 65 centai audyklose su automatinėmis staklėmis ir 60 centų kituose skyriuose. Streiko metu buvo įsikišusi krašto policija, kuri žiaurakai elgėsi su darbininkėmis, kurios buvo užstojusios fabriko duris. Tai tikrai negražus elgesys, nes taip elgiamasi daugiausia su lietuviais.

Utena

Darbininkai metė dirbę nepakankamai atlyginamą darbą.

V. 6 d. Stoties gatvę lyginant žemę kasantieji ir karučiais Malėtų gatvėn vežantieji darbininkai pasijutę miesto savivaldybės skriaudžiamai, matė darbą net jo neįpusėję, nes tik 500 litų apmokamos pusės kalno išvežimas neišėina net po 2 litu dienai darbininkui.

Darbininkai norėtų, kad jiems būtų mokama nuo kb. metrų. Tokiems dalykams dedantis, būtų reikalinga, kad ir Utenoj darbininkams būtų nustatytas už darbą atlyginimo minimumas, nes kitaip tarp savivaldybės ir darbininkų ir toliau liks blogi santykiai.

Alytus

Vertėtų suprasti.

Pavasarij mieste prasideda gatvių apšodinimas medeliais, parko puošimas ir t. t. Tai vis juodas darbas, kurio dalį atlieka ir miškininkai, tuo padėdami savivaldybei miestą pagražinti. Tačiau miesto savivaldybė to triušo tiek nevertina, kad šiais mokalo metais išreikalavo įsiregistruojamąjį mokestį, nuo kurio iki šiol miškininkus atleisdavo. Tiesa, to reikalauja taisyklės, bet jei ligi šiol buvo duota lengvata ir nuo mokesčio atleidiama, tai kodėl taip nepasielgta ir dabar? P. K.

Ukmergė

Svetimšalio paskaita apie kelionę.

Prieš kelias dienas čia lankėsi pasaulinis keliautojas bulgaras mokytojas — psichologas ir žurnalistas P. Pamporovas, kuris inteligenti klube skaitė paskaitą: „Bulgarija — rožių šalis“ ir pasakojo savo kelionės išpūdžius. Paskaita buvo Esperanto kalba, kuri buvo verčiama į lietuvių.

„Pažinkime savo kraštą“.

Susitvėrusio iškilų ir keliavimų komiteto iniciatyva, kad sudomintų visuomenę keliavimais ir paragintų geriau pažinti gimtąjį kraštą, Ukmergėje buvo surengta paskaita: „Pažinkime savo kraštą“. Paskaitą skaitė p. L. Alseika.

Kairė: Amerikos šokikės Kalifornijoje, Palm Byčo kurorte, šoka naują šoki apsiirengusios Havajų moterų aprėdalais, Havajų gitarai griežiant ir indėnu būgnui pritarant. Šis šokis būsiąs vietoj rumbos. Dešinė: Šitai padirbinami rumunų kariuomenės naujokai, paimti 1935 metais.

KAUNO KRONIKA

VOKIEČIAI VEL SUĖMĖ LIETUVOS PILIETI.

Policijos žiniomis, Lietuvos plietis G. Kazokas perėjęs sieną Vokietijos pusėn. Kazoką vokiečių žandarai tuojau suriše ir surištą nugabėję Vokietijos gilumon. Suėmimo priežastis nei žinoma, nei nurodoma.

ISTATYMO PROJEKTAS VALSTYBES TARNAUTOJŲ MEDŽIAGINEI BŪKLEI PATIKRINTI.

Dažnai yra atsitikimų, kad valstybės, savivaldybės arba tų įstaigų, arba įmonių, kuriose valstybės savo kapitalais dalyvauja, tarnautojai neįmanomai ūmai ir didžiai pralobsta: įsigyja dvarą arba miestą pasistato brangius namus arba kitą kokį turtą įsigyja, bendrai, pralobta visiškai neproporcingai savo pajamoms. Del to sklinda gan dal, visuomenės pasipiktinimas ir t. t. O praturtėjusieji atsiškerta, kad toks ir toks turtas įsigytas bendru ūkimo triusiu.

Pasiryžta esą šiai negerovei kelis užkirsti: Val. taryba parengė įstatymo projektą, kuris valstybės organams suteikia teisę patikrinti įdarbintus pralobimus. Jei, patikrinus, paaiškėtų, kad turtas įsigytas neteisėtai, tai iki 90% neteisėtai įsigyto turto vertės gali būti valstybės konfiskuota, o buvęs turto savininkas ir kalėjimu baudžiamas. Be to, valstybės organams suteikiama teisė patikrinti medžiaginę būklę ir tų valstybės arba savivaldybės tarnautojų, kurie plačiai ir ne pagal pajamas gyvena. Jei paaiškėtų, kad šie asmenys iš tikrųjų perplačiai gyvena, teisėtų pajamų neįrodys, tai irgi galės būti baudžiami kalėjimu.

SVEDAI NEATVYKSTA.

Vakar gauta telegrama iš Švedų teatro režisieriaus p. S. Malmqvist'o, kad del artisto ligos numalytas šį penktadienį vaidinti Ateitininkų salėj negalės įvykti. Tad pirkusieji į šį spektaklį bilietus prašomi tuo reikalu užteiti į „Asta“ Laisvės al. 52.

MEGINO NUSIZUDYTI MOTE-RIS.

Pil. K. vakar 11 val. vak. L. al. ties 2 nr. kėsindamosi nusizudyti pradėjo į save šaudyti, vienąsyk kulka nuėjo visai pro šalį, antrusyk patalkė į koją ir sužeidė. K. paguldyta ligoninėje. Pasikėsinimo priežastis — šeimos nesantaika.

APVOGE PERLOJOS GIRINIKIJA.

Siomis dienomis Perlojos girininkas pranešė policijai, kad girininkijos bustan naktį įsiveržę pro langą piktadariai išplėšė kasą — 6.700 lt. Policija tiria pinigų dingimą.

Byla del Vyr. notarijate dingimo žyminių ženklų perduota teismui

Prokuratūra surašė kaltinamąjį aktą ir kaltinamaisiais patraukė buv. vyr. notarijate tarnautoją Joną Garecką ir perrašinėjimo biuro laikytojus Kriaučiūnus.

Sios bylos turinys toks: Kauno pašto dėžučių tuštintojas vienoje pašto dėžutėje Viljampolėje rado įmestą vyr. notaro įstaigai rašytą lydraštį. Lydraštį pašto perdavė notaro įstaigai. Pradėta tyrinėti, kas čia buvo. Tardant paaiškėjo, kad su tuo lydraščiu vyr. notarus buvo siunčiami žyminiai ženklai. Tvirtinimo skyriaus taranutojas J. Gareckas sakė, kad jis tą pakietą buvęs kažin kur pametęs. Pradėta reikalą stropliau tyrinėti ir Garecką sekti. Vėliau jis iš tarnybos atleistas, Paaiškėjo, kad notarijate trūksta 32 bylų su visais dokumentais. Kilo dar didesnis susirūpinimas, pradėta visur versti ir bylų ieškoti. Vėliau tos bylos rastos etažerkoje, kur Gareckas dirbo. Tačiau dvi bylos

PROF. V. CEPINSKIS APIE GYVENTOJŲ PRIEAUGLIO REGULIAVIMO PROBLEMĄ.

S. m. gegužės mėn. 12 d. 17 val. V. D. U-to dildž. salėje, stud. varpininkų „Bimtis“ korp. prašomas prof. V. Cepinskis skaityti viešą paskaitą tema:

„Pasaulio gyventojų skalčius ir gyventojų prieauglio reguliavimo problema“.

Temos tezės šios:

1. Visuotini gyventojų surašinėjimai.
2. Nepaprastas gyventojų skalčiaus augimas XX amžiuje, palyginus su labai lėtu augimu praėityje.
3. Stabilizuotas gyventojų skalčius pas dabarties laukines tautas ir stabilizacijos priemonės.
4. Gyventojų prieauglio reguliavimas pas Vakarų Europos tautas prieš įvedant krikščionybę ir Viduramžių laikais.
5. Maltuso teorija ir mažėjančios apyvartos dėsnis.
6. Optimumo gyventojų tankumas ir gyventojų skalčiaus stabilizacija dabartyje.
7. Gyventojų prieauglio reguliavimas:
 - a) susilalkymas nuo lytinių santykių;
 - b) kontracepcija;
 - c) abortas.
8. Rasės gerinimo problema arba eugenika:
 - a) Nelgiama arba sterilizacija;
 - b) Teigiama arba sutuoktvių (vedybų) selekcija;
 - c) Teigiamos eugenikos netikrumas.

Išvados.

Paskaiton kviečiami ne tik visų fakultetų profesoriai ir studentai, bet ir šlaip plačioji visuomenė. Įėjimas laisvas. Korp. „Bimtis“.

SAVIVALDYBEMS DAVE PASKOLŲ.

Iš taupomųjų valstybės kasų paskirta paskolų: Utenos apskr. savivaldybei pradžios mokykloms statyti 60.000 lt., Gudžiūnų v. savivaldybei valsčiaus namams statyti 6700 lt. ir Daugelių vals. savivaldybei daboklei statyti 4000 lt.

NUBAUDE „INKARO“ FABRIKO DIR. KARVELI.

Kauno apyl. teismas už nesilaikymą įstatymo įmonėse „Inkaro“ dir. Karvelį nubaudė 50 lt. arba 5 paras arešto.

LIET. AUTOMOBILIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS.

1935 m. balandžio 30 d. įvyko Liet. Automobilių Klubu visuot. susirinkimas, kuriame perrinkta v-ba, revizijos ir sporto k-jos.

V-bon įėjo šie asmenys: inž. Jok. Sližys, dir. Norkaitis, ata. gener. Kraucevičius, inž. Dobkevičius, inž. Funkas ir p. Burba. Kandidatai: p. J. Vileišis, inž. E. Lange (ligamentis klubo general. sekretorius) ir inž. Jokimas. —kas.

SVARSTOMA, KAIP SUMAZINTI EKSPORTINIŲ KIAULIŲ PERTEKLIŲ.

Zemės ūkio rūmų surinktomis žiniomis, dabar Lietuvoje yra užauginta apie 500 tūkstančių eksportinių kiaulių. Į šią gamybos šaką yra įdėta daug kapitalo natūra — sušerti jauti, pridėta daug darbo ir t. t.

Bekonų kontingentas šiemet yra 150 tūkst, kiaulių, į Sov. Rusiją paims apie 200 tūkst. kiaulių, bet apie 200 tūkstančių kiaulių nėra kur parduoti. Tai sudaro rūpestio ne tik bekonų augintojams, bet ir toms įstaigoms, kurios bekonų ūki organizavo, jį eksploatuoja, varė propagandą bekonų gamybą plėsti ir t. t. ir t. t.

Kol kas dar nepradedama ūkininkus raginti siaurinti bekonų auginimą, bet jau rimtai galvoja del ateišles.

Yra dvi pagrindinės nuomonės: vieni siūlo numušti bekonų kainą ir ūkininkai patys nustosią bekonus auginti. Antra nuomonė: į bekonų ūki įdėtas didelis kapitalas (fabrikai ir organizacija), bekonų ūkis išplėstas ir negalima esą jo pirma proga sunaikinti. Sios nuomonės palaikytojai įrodinėja, kad reiktų įvesti bekonų kontingentavimą; gal būt, sudaryti individualines sutartis su bekonų augintojais, kaip dabar sudaro cukraus fabrikas su cukr. runkelių augintojais, ir mokėti tvirtas kainas, o kuris ūkininkas neturės sutarties, tas tegul augins, jei nori, savo atsakomingu. (Bekonus augins apie 75.000 ūkininkų).

Kol kas neaišku, kurl nuomonė palms viršų ir kaip bekonų ūkis bus tvarkomas.

SUDARO KOMISIJA SOCIALINĖS GLOBOS REIKALAMS.

Siomis dienomis vid. reikalų ministerijoje sudaroma komisija socialinės globos reikalams svarstyti. Komisijos pirmininku bus soc. globos inspektorius p. Kasakaitis, nariais švietimo ministerijos, savivaldybių departamento, Kauno m. savivaldybės ir labdarų organizacijų atstovai.

ZURNALISTŲ „KETVIRTA-DIENIS“.

Vakar įvykusiame žurnalistų „ketvirtadieniję“ p. Pr. Dailinė padarė pranešimą apie Pabaltijo valstybių spaudos santarvę ir apie numatomą Lietuvos ir Cekoslovakijos spaudos santarvę.

S-gos pirm. prof. Tamošaitis pranešė, kad v-bos vicepirm. M. Biržiška ir p. Gustainis atsisakė. Biržiškos ir p. Gustainio vieton į valdybą įėjo kandidatai pagal daugumą gautų balsų J. Paleckis ir J. Kardelis.

Paskui išrinkta ekonominė 3 narių komisija, į kurią įėjo p. p. Klimas, Bružas ir Rutenbergas. Komisija įpareigota pirmiausia kreipti dėmesio į honorarų reikalą.

Vėliau įvykusiame v-bos posėdyje nariu priimtas Br. Ralia ir nariu korespondentu p. Selenis.

VYR. TRIBUNOLO

visumos susirinkimas vakar sprendė klausimą, ar mokesčių departamento direktorius turi teisę paduoti kasacijos skundą Vyr. Tribunalui, kai jo pirmąkart nutarimą (slap to degtinės pardavinėjimo, pardavinėjimo be patento ir t. t.) apylinkės teismas išsprendžia. Vyr. Tribunalas išaiškino, kad gali.

Antras klausimas, ar civil. teismas gali bausti tikrosios tarnybos karius. Mat, buvo vienas konkretus atsitikimas, kad apyl. teismas vieną kariškį sklypo savininką nubaudė pinigine bauda už šaligatvio netaisyimą. Kasacijos skundo nubaustatis negali paduoti, nes apyl. teismo sprendimas įsitiesėjo. Tai jis padavė skundą per kariuomenės teismo prokuratūrą Vyr. Tribunalui, kuriame teigia, kad ši byla apyl. teismui buvus neteisminga, nes pagal Rusijos įstatymus, kurie Lietuvoje veikia, tikrosios tarnybos karius civil. valstybės teismai negali teisti. Šis klausimas atidėtas.

Lietuvos teismų praktikoje karius civil. teismai teisia. Štai, neseniai Kauno apyg. teismas vieną kariškį nubaudė 2 sav. sąlyginio kalėjimo už suvažinėjimą piliečio (motociklu).

Budapeštas — pasaulinis kurortas

Budapeštas yra didžiausias ir gražiausias pasaulio maudyklų miestas. Budapeštas stovi prie Dunajaus. Dešiniame krante stūkso Dolomito uolos ir miškais apžėlę krantai, o kairiame krante prasideda Vengrijos lygumų pasakingosios stepės; visa tai sudaro nuostabi ir žavingą reginį. Sioje patraukiančioje apylinkėje, šiame gražiame mieste, išsiveržia visa eilė gydomųjų terminių versmių, kurios per tūkstančių metų buvo su didžiausiu pasisekimu naudojamos nuo įvairiausių ligų. Jos ypatingai gerai veikia visų rūšių reumatines ligas. Radioaktyvios ir sieros maudyklės duoda puikiausius vaisius, gydant chroniškus uždegimus arba jų padarinius, pav. moterų ligas, chroniškus sąnarių ir krūtinės plėvės uždegimus ir kit.; jos vartojamos taip pat su didžiausiu pasisekimu nuo kraujo slėgimo ligos ir nuo prasidedančios arteriosklerozės. Greta su geru maudyklų veikimu reikia pažymėti ir gydymą šilvandenų gėrimu; jie sėkmingai veikia kataralinius susirgimus, ypač šlapimo organų, kaulų podagrą, skrandžio sekrecijos sutrikimus, tulžies takų ligas, medžiagos apykaitos sutrikimus, ypač nutukimą. Net ir sunkiausiai organiniai susirgimai (širdies, inkstų, kraujo ir kit. ligos) gydomi Budapešto kurorto gydyklėse su didžiausiu pasisekimu.

Trys didžiausios ir moderniausios Budapešto gydomosios maudyklės įvedė vadinamus sistematingus gydymus, įskaitydamos visas išlaidas, tam, kad už pigias vienas kinas visa patiekus, kas gydyklos svečio gydymui reikalinga ir kad, net mažiau pasiturintiems, patiekus paprastą ir aiškų išlaidų apskaičiavimą. Vlešbutis, pensionas, terminės vonios, gydymas van deų gėrimu, medicinos pagalba ir priežiūra nustatyta vienodomis kainomis. Kuponų sąsluviniai „3 gydymo savaitės Budapešte“ duoda jų savininkui teisę pasinaudoti visais papildinimais ir patarnavimais.

STEIGIA SPAUDOS MUZIEJŲ.

Zagarės Vidurinėsios mokyklos dir. p. Kirlys iš savo gausaus periodinės spaudos rinkinio steigia Zagarėje spaudos muziejų. Muziejus užims visą namą ir bus papildomas ir kitokiais muziejiniais dalykais. J.

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBE PRASO

visas įmones, pristatančias jai tvirtinti iškaubų ir šlaip parašų tekstus, kad rinktųsi daugiau lietuviškų pavadinimus. Patarimų iškaubų ir viešųjų parašų reikalais duoda LKD (Liet. kalbos draugija) atstovus penktadieniais 9—10 val. savivaldybės privatinės statybos skyriuje (Rotušės aikštė 6a Nr.).

SOKO NUO Keltuvo į Nerį IR PRIGERE.

Užvakar B. Paškauskas prie Jonavos keltuvo kėlės per Nerį. Nei iš šio nei iš to Paškauskas šoko į Nerį ir nuskendo.

PENKTA SACHMATŲ MATCO PARTIJA NEBAIGTA.

Vakar vakare Mikėnas su Vistanekiu lošė 5-tą partiją. Partija buvo rami, be persvarų ir pavojų, nes Mikėnas pradėjo atsargiau elgtis ir nesprendžia problemų. 12 val. lygioje būklėje partija nutraukta. Toji partija bus baigiama sekmadienį. Ryt bus pradėta lošti 6-ta matco partija.

PADEKA.

Lietuvių Moterų Globos Komitetas gerbiamoms ponoms, ponams ir firmoms: Butautaitėi už 200 št. kiaušinių, Račkauskenei už 1 klgr. sviesto, Klevinskenei už 5,6 klgr. kumpio, Arkusui už 50 lt., „American Oil“ už 20 lt., Jordanskenei už 15 lt., Akc. b-vei „Br. Izraelitai“ už 50 lt., Kauno m. apėviesiai akc. b-vei už 100 lt. ir Br. Linderiams už 50 lt. aukojusiems Velykų švenčių proga ir šlaip Komiteto išlaikomose prieglaudose našlaičiams, reikią didelę ir širdingą padėką. Valdyba.

ORAS RYT DIENAI.

Byt temperatūra vienu kitu laipniu kris. Didelis debesuotumas. Be didesnio letaus. Slūpni liki vidutinių šilurės vakarų vėjai.

Alytus

L. VALST. LAUDININKŲ S-GOS ALYTAUS APSKR. KUOPŲ VALDYBŲ SUSIRINKIMAS

įvyks š. m. gegužės mėn. 12 d. 13 val., Alytuje, Paktorius salėje (Vilniaus g-vė). Paskaitą skaitys L. V. L. S-gos general. sekretorius Vincas Oškinkis: „Valstiečių ekonom. ir kultūriniai reikalai ir Valst. Laudininkų S-ga“. Bus išrinktas apylinkės komitetas. Laidimas gautas.

Sportas

Kaunas ir Klaipėda ruošiasi sekmadienio rungtynėms.

Užvakar Kaune ir Klaipėdoje įvyko kontrolinės futbolo rungtynės šių miestų komandoms, kurios turės rungtis šį sekmadienį, sudaryti. Kaune rungtis Kauno rinktinė su Karo Mokykla, o Klaipėdoje A ir B Klaipėdos rinktinės. Pirmosios rungtynės baigėsi 3:3 (1:1), o antrosios — 6:1 (2:1) rinktinės naudai.

Sekmadienio rungtynėms ypač Klaipėda smarkiai ruošiasi. Ji į Kauną siunčia šitokį geriausį savo sąstatą: Ambrasas, Kudrickas, Chomčiūsis, Klimonas, Vilimavičius III, Hadebankas, Brazauskas, Racauskas, Dimitrijevas, Surkus, Normantas.

Kaunas prieš Klaipėdą išstato tokį sąstatą: Jankauskas, Tallat-Kelpša, Zebrauskas, Sopys, Marcinus, Brazauskas, Bubnovas, Jaškevičius, Sabaliauskas, Klimas, Keršauskas.

Pranešimai

Pavasario Ballus.

S. m. gegužės 11 d. (šeštadienį) stud. ateitininkų s-ga rengia atkų salėj (Laisvės al. 3) įvairia ir įdomia programa vienintelį pavasario balį.

Baliaus pradžia 20 val., programos — 21 val. 30 min.

Namų savininkų dėmesiai.

S. m. gegužės 12 d., sekmadienį, 6 val. vak. įvyks Rotušės salėj, didelis namų savininkų susirinkimas, sekančia dienotvarkė:

1. Vidaus paskolos laikų pirkimas.
 2. Hypotekos banko klausimas.
 3. Einamieji reikalai.
- Kiekvieno namų savininko atvykimas būtinas.
Liet. Nam. Sav. Sk. Sąjunga.

SMULKŲ SKELBIMAI

Skelbimų žodis — 10 ct., leškant darbo — 5 ct. Skelbėjas, palikdamas savo adr. laikr. adm. primoka 30 ct.

PARDUODU krautuve. Luko g. 8. Sruvėkla.

SKUBIAI parduodamas stovintis laikrodis. Vytauto pr. 4c, b. 8.

BIZNIUI leškau kompanijonės be šeimos su 1000 lt. Kaunas, Pašto dėž. 459.

PRIEINAMIAUSIOMIS sąlygomis rengiu mokinius. Užtenka pranešti adresą ir ateinu į namus pasitarti. Aukštalaikų g-vė 34, b. 2.

DIDŽIOJI SOVIETŲ ENCIKLOPEDIJA pigiai parduodama. Mok. knyg. „Svieta“ Daukanto g. 6b.

IŠNUOMOJAMAS kambarys. Perkūno Alėja 7-a.

